

Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 2, letnik 2019

NOVO
MESTO

Poletno dogajanje v mestu

**Na gradbiščih še naprej
aktivno**

GoNM na elektriko

PIŠE PRIHODNOST.

0 naslovnici

Odprta kuhna na Glavnem trgu

KAZALO

3	Uvodnik	28	Grem v mesto
4	Županova kolumna	30	Turizem partnerskih mest
5	Kronika občinskega sveta	31	Vilafranca del Penedès
6	Prispevki svetniških skupin	32	Osnovna šola Brusnice
9	Bogdan Osolnik (1920–2019)	33	Podružnična šola Dolž
10	Novomeški kolaž	34	Osnovna šola Center
12	Glavni trg	36	Glasbena šola Marjana Kozine
14	Intervju: Jure Dolinar	38	Vrtec Brusnice
16	Električna kolesa	39	Vrtec Ciciban
17	Drska	40	Vrtec Pedenjped
18	Prenove	42	Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine
20	Tematska pot Marof	43	Delavnice robotike za otroke
22	Dogodki v mestnem jedru	44	Prikazna vaja JRS
25	Gogino poletje na Glavnem trgu	46	LAS Dolenjska in Bela krajina
26	Teden kultur	47	Križanka

> Damijan Šinigoj

ČAS JE ZA ŽIVLJENJE

Forrest Gump je menil, da je življenje kot čokoladni bombon, sam pa se bolj nagibam k primerjavi z vožnjo s čolnom po reki. Ko pluješ po mirni vodi, le rahlo krmariš, morda tu in tam malce zaveslaš, da pohitriš dogajanje, a kaj dosti dogajanja pravzaprav ni. Le pluješ, mirno in brez skrbi, brez naporov in živciranja. Jasno, tudi po mirni vodi lahko veslaš kot nor, če se ti mudi in misliš, da boš z naporno telovadbo kaj dosegel, prej prišel na cilj, recimo. Če te ne moti, da boš potem na cilju utrujen, zbit, ožuljen, moker od potu, živčen ... Tudi na mirni vodi se lahko kaj zalomi, če se preveč prepustiš ležernemu uživanju v plovi s čolnom in pozabiš tu in tam popraviti smer. Se zabiješ ob breg in obstaneš ter potem potrebuješ kar nekaj energije, da se spet spraviš v gibanje ...

Čolnarjenje po mirni vodi je relativno varno, a zna biti tudi dolgočasno. Zanimivo postane na bolj razgibanem delu reke, kjer se na vodi pojavijo bele pene. Brzice. Ko je treba krmariti med skalami. Ko, če nisi pozoren, lahko razbiješ čoln in se znajdeš v vodi. Takrat kri po žilah malce bolj živahno teče, osredotočenost je na višku, adrenalina na pretek! Na takšnem delu reke se napreduje hitro, a se napake pri krmarjenju tudi strožje kaznujejo. In ko spet prideš v bolj mirne dele, si morda ravno tako utrujen in živčen in zbit in moker ...

Ja, življenje pravzaprav prav z lahkoto primerjamo s plovo v čolnu po reki. Včasih mirno in dolgočasno, včasih divje in adrenalinsko. Odvisno od tega, kaj nam reka – življenje – vrže pod nogo. Pod čoln ...

Ne enega ne drugega ne sme biti preveč nankrat. Ne moremo in ne smemo pluti samo po brzicah. Saj po dolgočasnem delu reke na začetku malce adrenalina pomeni spremembo in zabavo, a če traja, ni ne dobro ne zdravo!

Tudi v najbolj deročih brzicah obstaja protitok, v katerem, če ga najdeš, lahko malce počivaš. A da bi ga našel, moraš najprej vedeti, da obstaja, in potem seveda tudi to, kje ga sploh iskati!

Novo mesto živi. Se razvija. Spremembe so vidne povsod. Še vedno smo majhno mesto, ker v Sloveniji velikih pač nikoli ne bo, a to ni nujno slabo. Pred kratkim si je evropski komisar, zadolžen za področje civilne zaščite, ogledal vajo novomeškega reševalnega centra Jamarške reševalne službe. Bil je navdušen. Kar me niti ni zelo presenetilo, saj nas jamarje pogosto spregledajo, ker itak tičimo pod zemljo in nihče ne ve, kaj tam sploh počnemo, ko se občasno damo na ogled in pokažemo, kaj znamo, pa vemo, da bo učinek navdušujoč. Torej, da je bil evropski komisar navdušen nad vajo Jamarške reševalne službe (iz jame pri Novem

Foto: Tomaž Grdin

mestu smo najprej potegnili neeksplozivno mino, nato pa še »poškodovanega« jamarja, me ni presenetilo, presenetilo pa me je, kaj vse je opazil, ko se je peljal skozi Novo mesto.

Nad lepoto naše pokrajine so itak vsi tujci navdušeni, a komisar je naštel menda prav vsako gradbišče ali delovišče, ki ga je opazil med potjo. Ker ve, da to pomeni pospešek pri produktivnosti ne le v gospodarstvu, temveč v mestu, družbi nasploh ... Pa tudi za kar nekaj naših največjih podjetij je vedel.

Kar nekaj let sem urednik glasila, ki ga pravkar berete, in ena redkih stvari, ki me je pri vsaki številki najbolj motila, je bila občasna neodzivnost ljudi in podjetij, ki smo jih zaposlili za prispevek. Da je mesto uspešno, je seveda tudi zasluga krmarja, če ostanem pri uvodni analogiji, ki krmari zadevo v mirnih in v divjih vodah ter zna poiskati kakšen protitok, ki ne tvega preveč le zaradi užitka samega, ki določa glavno smer, a prav tako smo pomembni vsi ostali. (Ne bom napisal veslači, ker to bi bilo zlahka razumljeno narobe!) Ogromno ljudi v našem mestu dobro dela, veliki večini se niti sanja ne, kdo vse in koliko prispeva k lepšemu in uspešnemu mestu, a marsikomu se ni ljubilo o tem napisati par vrstic. Mislim, saj ne, da se jim ni ljubilo, le njihovo delo se jim morda ni zdelo tako pomembno, da bi o tem pisali. S čimer se pa nikoli nisem strinjal. Dobra zgodba, naj bo še tako majhna in nepomembna, na koncu skupaj z drugimi pripomore, da smo, kjer smo.

Tudi v tej številki (žal) nismo zaobjeli vsega, kar se je in se bo v Novem mestu dogajalo, a pomembno je, da se dogaja. Tudi vsega tistega, za kar je odgovorna »občina«, zelo verjetno nismo uspeli zapisati, kajti tudi županova ekipa raje dela kot se hvali. Kar je pomembno, je, da gre Novo mesto v pravo smer. Pa sploh ne počasi!

Naslednjo številko Glasila Novo mesto bo uredil novi urednik. Ki se ni kot jaz pozabil prijaviti na razpis. Jaz pač včasih le sedim v čolnu, občudujem zeleno Krko, novomeško veduto ter uživam ...

Novo mesto

Glasilo Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Damijan Šinigoj

KOORDINACIJSKI

ODBOR

Meta Retar, Tina Cigler, Peter Žunič Fabjančič,
Urban Kramar, Nataša Jakopin, Monika Gabrič

NASLOVNICA

Enisa Mujezinović

JEZIKOVNI PREGLED

Meta Uhan in Jožica Jožef-Beg

PRODUKCIJA

KONVIKT, Novo mesto

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

Gregor Macedoni, župan

JUNIJ 2019

ISSN C508-4547

NA DOBRI POTI

Gregor Macedoni, župan

To pomlad bi lahko povzeli s tremi besedami: Novo mesto živi. Prenovljen Glavni trg je marsikateri prireditvi dal novo dimenzijo. Kot da so enaki dogodki sedaj dvakrat, trikrat večji oz. veličastnejši. Kdo bi lahko rekel, da je samo prenovljena površina. Kar je res. A ta prenovljena površina v nas uporabnikov ali obiskovalcev povzroči posebne občutke. Ponos. Pripadnost. Občutek, da smo na dobri poti. Kot so v Dolenjskem muzeju poimenovali razstavo o arheoloških izkopavanjih na Glavnem trgu.

Občani in obiskovalci smo od odprtja praktično vsak konec tedna napolnili naš osrednji trg. Vse več je tudi dogajanja med tednom. Konkretna potrditev, da se je splačalo iti skozi zahteven in dolgotrajen proces prenove. Prav tako veseli dejstvo, da se številni investitorji že odločajo za vlaganje v stanovanja v mestnem jedru. Ko smo pred kratkim simbolično proslavili ponovno odprtje legendarnega lokala Pri Vidi, je glavni konservator mestnega jedra dr. Tomaž Golob izpostavil, da se ljudje vračajo v mestno jedro. Kot stanovalci, uporabniki, obiskovalci ... In to je bilo naše izhodišče. Naloga občine je, da zagotavlja okvir in platformo, ki ji občani potem vdahnejo vsebino

Čeprav mestno jedro pripada vsem občanom, pa ne zanemarjamo drugih delov občine. Kot o prenovi Glavnega trga se je (pre)dolgo razpravljalo tudi o ureditvi nevarne struge potoka v Brusnicah oz. ceste ob njem, ki je zdaj po dolgih letih urejena.

Predolgo se je govorilo o ureditvi vaškega središča v Gabrju, zdaj smo stopili skupaj, našli rešitev za objektivne premoženjske izzive in če bo šlo vse po načrtih, bodo septembra tamkajšnji šolarji imeli varno obračališče za avtobus, krajani urejeno vaško središče, obiskovalci Gorjancev pa lepo izhodiščno točko.

Predolgo se je govorilo o kanalizaciji na Kuzarjevem kalu. Potrebno je bilo racionalizirati projekt, se dogovoriti, do kje je smiselno širiti javno kanalizacijsko omrežje in kje je zadeve bolje reševati z malimi čistilnimi napravami. Tudi v Prečni bomo z ureditvijo kanalizacije hkrati poskrbeli še za varnost šolarjev z novimi avtobusnimi postajališči.

Da smo na pravi poti, vse bolj prepoznavajo tudi zunanji opazovalci: nagrada Zlati kamen za razvojno najbolj

Foto: Peter Žunič Fabjančič

prodorno občino, organizatorji Odprte kuhne niso mogli prehvaliti premiernega dogodka (njihov dosedANJI rekord z 8000+ prodanimi obroki), junija smo tudi na področju energetske prodornosti dobili nagrado, ne nazadnje pa smo skupni jezik našli tudi s sosednjimi občinami, s katerimi snujemo skupno občinsko upravo, kar bo racionaliziralo delovanje občine, predvsem pa omogočalo presežke pri številnih projektih, ki presega jo meje občine.

Najlepše je biti skupaj na dobri poti. Posamezna granitna kocka ni nič posebnega. Ko jih je skrbno položenih sto tisoč in več ter tvorijo lepo oblikovano površino največjega srednjeveškega slovenskega trga, pa so del neprecenljive zgodbe. Tako (lahko) vsak od nas da svoj odtenek svojemu mestu in svoji občini.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA

APRIL 2019 - MAJ 2019

GLAVNI TRG PO PRENOVI NAMENJEN PEŠCEM IN KOLESARJEM

Občinski svetniki so na 5. redni seji sprejeli spremembe in dopolnitve odloka o ureditvi cestnega prometa in dve odredbi, s katerimi bo urejen promet v prenovljenem mestnem jedru. **Sprejeti akti spreminjajo Glavni trg in začetek Rozmanove ulice v območje, namenjeno pešcem in kolesarjem, glavna prometna žila pa bo potekala mimo Prešernovega trga in Sokolske ulice naprej na Kandijski most.** Z ureditvijo, ki je nastajala v dialogu s stanovalci in podjetniki, je v mestnem središču Novo mesto pridobilo površino brez motornega prometa, namenjeno druženju občanov in obiskovalcev mestnega jedra ob ponudbi trgovcev, gostinskih lokalov in organizatorjev raznovrstnih prireditvev. Dostava je v predlogu nove prometne ureditve za imetnike dovolilnic omogočena v jutranjih urah. Posebne prilagoditve so za potrebe stanovalcev in podjetnikov predvidene tudi v zalednih ulicah, obiskovalcem pa bo na voljo tudi enourno brezplačno parkiranje na parkiriščih v neposredni bližini Glavnega trga.

LETNI PROGRAM IN FINANČNI NAČRT NADZORNEGA ODBORA

Občinski svet Mestne občine Novo mesto se je seznanil z letnim programom nadzora in predlogom letnega finančnega načrta Nadzornega odbora Mestne občine Novo mesto za leto 2019. Nadzorniki bodo v letošnjem letu obravnavali posamezne postavke v občinskem proračunu, razpolaganje s stvarnim premoženjem občine, poslovanje krajevnih skupnosti, porabo proračunskih sredstev v javnih zavodih in morebitne predloge nadzornikov.

KADROVSKE ZADEVE

Na področju kadrovskih zadev so svetniki imenovali **dr. Janeza Povha** in **mag. Mihaela Turka** za predstavnika Mestne občine Novo mesto v Upravni odbor Fakultete za industrijski inženiring Novo mesto. V svet javnega zavoda Zdravstveni dom Novo mesto je občinski svet imenoval **dr. Vido Čadonič Špelič**, **Evo Filej Rudman** in **Darinko Smrke**. Po sklepu občinskega sveta bo urednik občinskega glasila Novo mesto v naslednjih štirih letih **Jure Marolt**. Svetniki so podali še pozitivno mnenje

h kandidaturi **mag. Dragice Budič** za ravnateljico Višje strokovne šole na Šolskem centru Novo mestu.

OSTALI AKTI

Občinski svet je v prvi obravnavi potrdil **dopolnjeni osnutek Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu Birčna vas - sever**, v skrajšanem postopku pa predlog **Odloka o dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Dolenjskega muzeja Novo mesto** in zaradi uskladitve z novo zakonodajo tudi spremembe in **dopolnitve Statuta Mestne občine Novo mesto**. S spremembo pravilnika o plačah, sejinah in drugih prejemkih občinskih funkcionarjev, članov delovnih teles občinskega sveta, članov svetov ožjih delov občine ter članov drugih organov Mestne občine Novo mesto so **svetniki izenačili višino prejemkov vseh članov delovnih teles**, ne glede na članstvo v občinskem svetu. Za potrebe predvidene širitve gospodarske cone Cikava je občinski svet za določene parcele na tem območju sprejel namero o ukinitvi javnega dobra in namero o uvrstitvi v letni načrt razpolaganja z nepremičninami.

Foto: Peter Žunič Fabjančič

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

BOSTA PRORAČUNA ZA LETI 2020 IN 2021 IMELA DUŠO?

Župan in občinski svet bosta imela pri oblikovanju in sprejemanju proračunov za naslednji dve leti prvič priložnost pokazati, koliko imamo v resnici srčnosti in spoštovanja do ljudi, posebej do najbolj ranljivih skupin. Sem sodijo zagotovo mladi, ki vstopajo na trg dela, in starejši. Za mlade imamo sprejeto občinsko strategijo za mlade, ki bi morala ob njenem uveljavljanju v praksi blažiti njihove stiske in jim pomagati na njihovi poti v hitro spreminjajoči se svet. In dobro je, da imajo energijo in znanje za spremembe.

Od urednika omejeni prostor mi ne omogoča, da bi se vsaj dotaknil potreb obeh skupin. Zato se bom omejil vsaj na nekatere potrebe starejših, kamor bo v nekaj letih sodila skoraj tretjina prebivalcev. Manj smo dovzetni za spremembe, postajamo odrinjeni, vsako leto bolj nepotrebni in nemočni. Desetletja smo se razdajali za otroke, vnuke in skupnost, zdaj ostajamo največkrat sami. In na posledice tako velikega deleža starejših nismo dovolj pripravljeni. Ne država in ne občina. Skupnost, naša občina, mora več denarja, znanja in volje nameniti za reševanje tega, že več let znanega velikega problema. Zdaj se ne more več izgovarjati na problem kakovosti pitne vode, odpadnih voda, neurejenega mestnega jedra, ker je to v večjem delu urejeno. Tudi kakšen pločnik in cesta lahko počakata.

Pomemben del sicer vedno premajhnega prostega dela proračuna mora biti namenjen tudi vsemu potrebnemu, da bomo v dveh letih imeli na razpolago prva oskrbovana stanovanja, v štirih letih najmanj štirideset, na lepi lokaciji, kjer ljudje ne bodo izločeni iz svojega ožjega bivalnega okolja.

Pri tem je potrebna na eni strani aktivna vloga občine do Nepremičninskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja Ljubljana, na drugi strani pa enak odziv na predloge tega sklada (gradnja oskrbovanih stanovanj na Šegovi ulici).

V ta sklop spadajo tudi ukrepi, ki jih nudi sodobna tehnologija (e-oskrba), saj ta omogoča, da bodo starejši in drugi pomoči potrebni čim dlje ostali v svojem stanovanju, svojem domu. Odlaganje sprejema Zakona o dolgotrajni oskrbi za vse več starejših predstavlja problem varnega bivanja, še posebej tistih, ki živijo sami in teh je v naši občini več kot 25 %. Vsaj

za nekatere med njimi bi bilo smiselno omogočiti subvencionirano e-oskrbo po vzoru več kot 20 občin. Zakaj spet capljamo za drugimi občinami? Ni opravičila, nismo tako revni ... Zakaj nismo med tistimi občinami, ki se močno zavzemajo za takojšnji sprejem takega zakona?

Naj bo naša občina vodilna v organiziranju novih oblik uporabe prevelikih hiš, v katerih živi zaradi odseljenih otrok zdaj samo starejši par, velikokrat pa le posameznik. Smiselno bi bilo iskati rešitve v dejanskem izvajanju ukrepov iz državnega projekta Sobivanje. Izgradnja oskrbovanih stanovanj ne bo rešila vseh potreb po ustreznih, primernih in cenovno dostopnih stanovanjih za starejše, ki so iz različnih razlogov izgubili streho nad glavo ali pa živijo v neustreznih stanovanjih. Saj imamo stanovanjsko podjetje Zarjo, ki je v večinski lasti občine! In strokovnjake v njem, ki bi znali to organizirati.

Za začetek bi bilo dobro, da ugotovimo stanje v občinskih stanovanjih (struktura najemnikov po socialnem statusu, starosti, problemih stanovalcev ...).

Bistveno več denarja je treba nameniti za delovanje društev upokojencev. Več kot deset društev z več tisoč člani opravlja neprecenljive in nepogrešljive aktivnosti, ki blažijo osamljenost, posredno krepijo zdravje in s tem v največji meri dajejo skromno vračilo ožje skupnosti za pododovano osnovo, na kateri danes gradijo razvoj mlajše generacije.

Občina mora imeti negovalno bolnico in dovolj prostora za dementne ljudi, saj jih bo vsako leto več. Imeti moramo tudi kakovostno primarno zdravstvo, dostopno vsakomur. Za vse generacije, ne samo starejše. Ne moremo se izgovarjati, da to spada v pristojnost države. Do nje ima občina dostop, občina in država pa morata biti zares v službi ljudi.

Upam, da se bomo v pripravi proračunov dotaknili še številnih, na pogled manjših nujnih ukrepov, ki skupaj z opisanimi sestavljajo odnos med ljudmi, odnos vladajoče oblasti do svojih občanov.

Da bomo delali v pravi smeri – za ljudi, smo zapisali v temeljnih občinskih aktih. Sem optimist in verjamem, da bodo ti akti doživeli realizacijo in izrečene besede župana ter v majskem intervjuju zapisane izjave podžupanje, odgovorne za razvojne projekte in sistem lokalne blaginje, da se bodo navedeni problemi reševali. Oba svetnika DeSUS bova vztrajala, da se to

zgodí v praksi. Tako kot sva to dosegla z zapisom v pogodbi o podpori županu oz. pogodbi o sodelovanju pri realizaciji najpomembnejših občinskih projektov. Vključite se v nastajanje občinskih proračunov tudi vi. Midva sva vam na razpolago. Odpravimo še tukaj velik zaostanek, kot smo ga morali na mnogih že v uvodu navedenih projektih Za vse nas gre. Pri pričakovanih se premaknimo od pogoste kritike in delajmo po načelu: kritiziraj, predlagaj, ukrepaj! To nam pripada. Skupaj bomo dosegli več. Ne zadovoljimo se z lepimi besedami, ampak zahtevajmo dejanja.

*Adolf Zupan,
vodja svetniške skupine DeSUS*

SODELOVANJE JE KLJUČNO, ZATO GA SPODBUJAMO

Skupnost smo ljudje. Skupnost nikoli ni in ne bo le en človek ali zgolj peščica ljudi. Številne izkušnje so pokazale, da so učinki našega delovanja večji, če stopimo skupaj, se dogovorimo in prispevamo k skupnemu dobru. Vsak po svojih zmožnostih, pa vseeno. V življenju je pomembno, da smo aktivni, da se vključujemo in sodelujemo z drugimi. Tako napredujemo sami, napredujejo drugi in dobro se godi tudi našem okolju.

V Listi Gregorja Macedonija smo združeni posamezniki, ki vsak posebej ter tudi vsi skupaj postavljamo dobrobit vseh občanov in občanov naše občine na prvo mesto. S tem v mislih že peto leto uresničujemo projekte in predvolilne zaveze. Pri tem veliko poslušamo in se pogovarjamo. Veseli nas sodelovanje z aktivnimi posamezniki v vseh krajevnih skupnostih. Tudi v KS Ločna Mačkovec, ki so se na pobudo našega svetnika Gorana Makarja aktivirali in v maju končno dobili nov Svet KS s Katjo Petkovič na čelu. Plodno in uspešno delo jim želimo.

Poletje, ki je pred nami, je bogato prav zaradi sodelovanja mnogih v naši občini. Ne le Glavni trg, tudi številna druga prizorišča polnite občani in obiskovalci od drugod, organizatorji pa prizadevno snujejo programe, ki so zabavni, poučni in predstavljajo vse tisto najboljšo, kar ima Novo mesto ponuditi. S prav posebnim

ponosom gledamo na zadovoljne obraze, smeh in druženje, ki smo mu priča v teh toplejših dneh. Vemo, da smo s svojo aktivnostjo pomagali vzpostaviti okvirje za sodelovanja, ki prerojevajo našo skupnost. Zato bomo tudi v bodoče konstruktivno (so)delovanje podprli pri vseh z dobrimi idejami in pozitivno energijo.

Janez Povh
Lista Gregorja Macedonija

Občina se vedno bolj razvija. Pokojninska politika in višanje starostne meje za upokojitev pa nas postavljata pred izjemen izziv, kako poskrbeti za naše občane. Predvsem takrat, ko sami ne zmorejo več.

Zveza za Dolenjsko je v predvolilnem času proučila stanje v naši občini. V prvi vrsti drži, da bi upokojenci morali prejemati človeškemu dostojanstvu primerne pokojnine. Žal to mnogokrat ne drži. Zavedati se moramo, da je stanje na našem področju že sedaj kritično. Pogloblja se revščina, narašča izključnost starejših, v porastu je tudi demenca. V večini primerov so ti ljudje odvisni od svojcev, ki pa so največkrat socialno šibki. To je začaran krog, ki vedno bolj pogloblja socialne razlike. Sedanje storitve, ki jih nudi Dom starejših občanov, ne zadostujejo za potrebe starostnikov, ki živijo doma. Obilica dela, pomanjkanje kadra in slabo plačano delo v dolgotrajni oskrbi pri zaposlenih povzročata izgorelost. Potrebno je uvajanje naprednih tehnologij v dolgotrajno oskrbo in zagon pri gradnji oskrbovanih stanovanj, okrepitev medicinske nege in fizioterapije v domači oskrbi. Ena od možnosti je tudi razvijanje socialnega podjetništva za nudenje dolgotrajne oskrbe starejših, a še aktivnih – na kmetijah, ki bi bile vključene v javni sistem dolgotrajne oskrbe (neprofitna dejavnost), uporaba demografskega sklada za sofinanciranje dolgotrajne oskrbe, ureditev položaja – usposabljanja in financiranja stroškov za organizacijo in delo prostovoljcev. To bi omogočalo starostnikom, da ostanejo doma, a so preskrbljeni in varni. Starejše občanke in občani predstavljajo pomemben del naše skupnosti. Omogočiti jim moramo, dokler je le mogoče, aktivno prisotnost v življenju naše občine. Zato se moramo kot občina potruditi, da omogočimo kvalitetno sobivanje. V programu dela Mestne občine Novo mesto pogrješamo ravno podrobno opredeljenost glede na navedeno problematiko. V programu je o omenjeni problematiki zapisan le en splošni stavek.

Še vedno je čas, predvsem pa je to nujno, da se pristopi k reševanju te problematike.

Nujno je določiti, kje v Novem mestu bodo zgrajena varovana stanovanja, in urediti vse potrebno, da do tega pride čim prej. Sprejeti je treba ukrepe, ki bodo omogočili servis na domu čim večjemu številu starostnikov in pomoči potrebnih. Pričakujemo, da bodo v naslednjem glasilu že podane informacije, kako napreduje pobuda.

Alenka Muhič,
Zveza za Dolenjsko

POMEMBNE SPREMEMBE

Z letom 2020 bo prišlo do pomembnih sprememb pri financiranju občin. Naloga občin je, da te spremembe, ki sicer zaostrejuje pogoje za financiranje iz državnega proračuna, izkoristijo v svoj prid in z medsebojnim sodelovanjem dosežejo dvig kakovosti delovanja občinskih služb in sočasno znižajo stroške delovanja.

Prva pomembna sprememba zakona je, da bodo **skupne občinske uprave** po novem morale združevati vsaj **tri občine**. Skupna občinska uprava, ki združuje samo dve občini, od leta 2020 ne bo več upravičena do sofinanciranja iz državnega proračuna.

Druga pomembna sprememba je širitev nabora nalog, ki jih lahko opravljajo skupne uprave, teh bo po novem enajst: inšpekcijsko nadzorstvo, redarstvo, pravne službe, odvetništvo, notranje revizije, proračunsko računovodstvo, varstvo okolja, urejanja prostora, civilna zaščita, požarno varstvo in urejanje prometa.

Mestna občina Novo mesto je do sedaj že imela vzpostavljeno skupno občinsko upravo z občino **Straža**. Dogovor, ki ga potrjujemo na junijski seji občinskega sveta, pa predvideva ustanovitev **Skupne občinske uprave občin Dolenjske**, h kateremu se bo, poleg omenjenih občin, pridružila še občina **Trebnje**.

Skupina treh dolenjskih občin bo zaradi svoje relativne velikosti lahko zaposlovala več strokovnjakov in vzpostavila skupno upravo, ki bo nudila najbolj kakovostne storitve v regiji. Zato upamo, da bodo tudi manjše občine iz naše okolice sčasoma izkoristile priložnost povezovanja in dvignile nivo storitev za svoje občane.

Marko Dvornik,
svetniška skupina NSi

Socialne demokrate v Novem mestu po ponovni izvolitvi vodi Srečko Vovko, ki nas predstavlja tudi v Mestnem svetu. V preteklih tednih smo bili večinoma osredotočeni na evropske volitve, ki smo jih uspešno izpeljali in nam dajejo nekaj dodatnega vetra v jadra delovanja na lokalni ravni.

Novomeški socialni demokrati si bomo v prihodnje prizadevali predvsem za varovanje okolja, izboljšanje življenjskih razmer ter demokracije in vključenosti vseh v družbo.

S spodbujanjem razvoja aktivne stanovanjske politike v naši občini za vse starostne skupine – tako mlade, delovno aktivne kot starostnike – si želimo doseči, da bi razbremenjeni reševanja stanovanjskih težav lahko vsi skupaj več moči usmerili v krepitev treh ključnih stebrov aktivne družbe: solidarnosti, kulture in športa. Vse to na trajnostno naravn način, ki bo obvaroval okolje pred škodljivimi vplivi, ki povzročajo ali pospešujejo podnebne spremembe. Prepričani smo, da lahko lokalna skupnost stori več na področju temeljne infrastrukture (vodooskrba in kanalizacijsko omrežje), trajnostnega zagotavljanja energije pametnim mestom in vsem ter spodbujanja trajnostnih in okolju prijaznih dnevnih migracij. Seveda si bomo prizadevali tudi za trajnostno rabo prostora.

Socialni demokrati se zavedamo, da je za zagotavljanje primerne okolja za bivanje, delo in ustvarjanje potrebno prisluhniti vsem prebivalcem naše občine. Želimo si, da bi se v naslednjih mesecih in letih vzpostavili formalni mehanizmi medgeneracijskega sodelovanja, participatorni proračun ter sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Prepričani smo, da korak v pravo smer predstavlja povečanje vloge in pomena krajevnih in četrtinskih skupnosti, ki predstavljajo srce vsake občine. Socialni demokrati verjamemo, da bi s povečanjem aktivnosti občinskih svetnikov v krajevnih skupnostih približali občino ljudem.

Srečko Vovko,
svetniška skupina SD

**SOCIALNI
DEMOKRATI**

POLETJE V NOVEM MESTU

S prenovo mestnega jedra ter novo prometno ureditvijo so se občanom ponudile nove možnosti za preživljanje prostega časa. Osnove za oživetje mestnega jedra so postavljene. Nedavne prireditve so pokazale, da so občani navdušeni nad dogodki v mestnem jedru, kar so pokazali z množičnim obiskom. Tudi prihajajoči poletni večeri vabijo v mestno jedro. Napovednik dogodkov čez poletje je pester in vabljiv za vse generacije. Zakaj ne

bi popoldanske kave raje spili na trgu v enem izmed lokalov in ob tem zavili še na tržnico po domače sadje in zelenjavo? No, mogoče si boste zaželeli še dobre knjige, ki si jo boste izposodili v mestni knjižnici ali pa kupili v Gogi. Brez sladkanja z dobrotami iz slaščičarne seveda ne gre.

Ko vam bo dovoljeval čas, pa le kolesarite na kakšen kolesarski izlet. Tudi v okolico Novega mesta. Dobro označene kolesarske poti ter bolj povezana le-teh nam omogočajo varno vožnjo. Dolenjska razgibanost pokrajine omogoča, da so kolesarske poti primerne za vse vrste kolesarjev, saj si lahko izberemo pot, primerno posameznikovim sposobnostim.

Urejene površine ob reki Krki prav tako vabijo, da jih v prihajajočih daljših dneh nekoliko bolj izkoristimo. Kotički ob reki omogočajo prijetno meditacijo ob vodi. Piknik prostor na Loki pa lahko uporabimo za družinski piknik.

Skratka, v prihajajočem, upajmo tudi toplejšem in bolj sproščenem poletju, nam Novo mesto ponuja veliko možnosti za preživljanje prostega časa, zato povabilo, da čas izkoristimo čim bolj kakovostno in na kakovostnih dogodkih, seveda v prijetni družbi.

V MO SDS Novo mesto si bomo tudi v bodoče prizadevali za uresničitev projektov, ki bodo omogočili vsem občanom in obiskovalcem prijetno bivanje v Novem mestu – mojem mestu.

Peter Kostrevc,
svetniška skupina SDS

SVETNIŠKA SKUPINA SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

Na lanskih lokalnih volitvah je bil na listi Slovenske ljudske stranke v občinski svet Mestne občine Novo mesto izvoljen mag. Franci Bačar. Smo del županove koalicije. Svetnik je predsednik Odbora za družbene dejavnosti, ki pokriva šolstvo, zdravstvo, šport in mladino, član Odbora za davčno politiko, proračun in finance in član Komisije za vloge in pritožbe.

Svetnik bo pri svojem delu skrbel za dejavnosti v odborih, katerih član je, predvsem pa za **urejanje cestne in komunalne infrastrukture in razvoj podeželja in kmetijstva** v občini. Mestna občina je v prejšnjem mandatu izvajala projekte le v centru občine oziroma v mestu, podeželje pa je bilo zapostavljeno, zato pričakujemo, da se bo to spremenilo v tem mandatu, kar je tudi že delno nakazano s proračunom občine za leto 2019. Treba je **zgraditi otroška igrišča v vsaki krajevni skupnosti oz. večjem naselju** in vasi ter manjša stanovanjska enota za starejše osebe.

Še vedno se soočamo s **pomanjkanjem kakovostne pitne vode**, posebej na kmetijskih gospodarstvih, kjer imajo kmetje živino in trajne nasade in postaja to velik socialni problem.

Na področju **pravic invalidov** se je v MONM v zadnjih letih premalo naredilo. Zavzeli se bomo, da bo občina pristopila k Agendi 2000 – Občina, prijazna invalidom, kar pomeni, da se odpravljajo ovire pri dostopih do javnih

ustanov, da se zagotavlja več parkirnih mest, namenjenih invalidom, da v javnih ustanovah organizirajo sprejemne pisarne v pritličju oz. imajo javni objekti dvigala.

Glavni poudarek pa bomo namenili **delovanju krajevnih skupnosti in društvom** v smislu večje finančne in strokovne pomoči. Aktivno bomo spremljali projekte, ki jih oz. jih bi želele izvajati KS. Povezali se bomo s člani v svetih KS in do konca tega mandata organizirali obiske v vsaki krajevni skupnosti.

Letos spomladi je Mestni odbor SLS Novo mesto izpeljal volitve in nova predsednica mestnega odbora je Milena Bartelj, podpredsednika pa sta Martina Vrhovnik in Jernej Redek. S skupnimi močmi, mladostjo in zagnanostjo mlajših in z neprecenljivimi izkušnjami starejših članov smo prepričani, da bomo izpolnili vaša pričakovanja. Neprecenljivo je dejstvo, da se mladi vračajo domov, so prevzemniki kmetij in jim je mar, kaj se bo pridelalo in kako kakovostno hrano lahko pridelamo.

Ker želimo imeti več kontaktov z občani in občankami, vam posredujemo podatke, kamor me lahko kadarkoli pokličete, napišete mnenje in vprašanja ali posredujete predloge, posebej bom vesel osebnega kontakta. Dosegljiv sem na telefonski številki: 041/647678 in e-pošti: baçar.dolz@gmail.com.

Mag. Franci Bačar,
svetniška skupina SLS

Slovenska ljudska stranka

Foto: Peter Žunič Fabjančič

BOGDAN OSOLNIK (1920 – 2019)

Bogdan Osolnik se je rodil 13. maja 1920 v Borovnici kot prvi otrok Minke in Franceta Osolnika. Odraščal je v Novem mestu, kjer je končal tudi gimnazijo. V Ljubljani je nadaljeval študij prava, ki pa ga je prekinila 2. svetovna vojna.

Foto: Jernej Amon Prodnik

Med vojno je bil član partizanskih enot, saj je odraščal v okolju domoljubnih staršev in je tako postal tudi borec za socialne pravice in družbeno enakost, iskreno domoljubje in svobodoljubje. Bogdan Osolnik je med vojno opravljal različne odgovorne naloge na Dolenjskem in Gorenjskem; v letu 1943 je bil prvi predsednik delovnega predsedstva Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.

Po koncu druge svetovne vojne je bil ljudski poslanec v Ustavodajni skupščini Republike Slovenije in nato v Zvezni skupščini Federativne narodne republike Jugoslavije v Beogradu, kjer je bil i predsednik Zveznega zbora.

V vladi Republike Slovenije je bil minister za kulturo in prosveto, v vladi Socialistične federativne republike Jugoslavije pa minister za kulturo in prosveto ter pozneje minister za informiranje.

V prvih povojnih letih je deloval v jugoslovanskih diplomatskih predstavništvih v Nemčiji in v Sovjetski zvezi, pri vzpostavljanju mednarodnopravnega statusa

Republike Avstrije, pri zgodovinski obnovitvi sodelovanja med ZSSR (Sovjetsko zvezo) in FNRJ (Federativno narodno republiko Jugoslavijo) po Stalinovi smrti ter v pripravah in izvedbi prvega srečanja voditeljev neuvrščenih držav v Beogradu leta 1961.

Aktivno je deloval v številnih organizacijah za krepitev miroljubnih gibanj, za izboljšanje položaja vseh ljudi, narodov in človeštva nasploh. Kot predstavnik Jugoslavije je dolga leta sodeloval v delu Organizacije združenih narodov in Unesca ter v Mednarodni ligi za mir.

Po vrnitvi v Slovenijo, v drugi polovici šestdesetih let prejšnjega stoletja, je najprej vodil Inštitut za zgodovino delavskega gibanja, soustvarjal knjižnico NOV in POS ter Visoko šolo za politične vede, današnjo Fakulteto za družbene vede, kjer je bil dolgoletni predavatelj za področje javnega mnenja, komuniciranja in medijev, in bil sodnik Ustavnega sodišča RS.

V mednarodnih znanstvenih krogih se je uveljavil z inovativnimi prispevki na

področju komuniciranja in javnega mnenja ter kot član ugledne McBrideove komisije in soavtor njenega odmevnega poročila, prevedenega v več kot trideset jezikov v vseh predelih sveta. Bil je član sveta Zveze združenj borcev za vrednote narodno osvobodilnega boja, eden najstarejših in najbolj aktivnih članov slovenske borčevske organizacije, partizan, pravnik, politik, pisatelj ter ljudski poslanec.

Objavil je več knjig o življenju in dosežkih svoje generacije ter svojih spominov.

Svojo mladost in odločitev za odhod v partizane je opisal v knjigi *Z ljubeznijo skozi surovi čas*, znano pa je tudi njegovo delo *O koreninah slovenske državnosti*. Prešernov nagrajenec, režiser Filip Robar Dorin, je s Studiem Vrtinec posnel celovečerni dokumentarni film o življenju in delu Bogdana Osolnika, ki je bil premierno prikazan leta 2015 v počastitev njegovega 95. rojstnega dne.

Bogdan Osolnik je svojo pot končal 16. maja 2019.

Mednarodna delegacija rotarijev je bila navdušena nad prenovljenim mestnim jedrom in rotarijsko zapuščino velikega Novomeščana Leona Štuklja.

Novomeški maturanti so napolnili Glavni trg z mladostno pozitivno energijo in skupaj zaplesali četvorko. 📸 Urban Kramar.

Žalna seja v spomin častnega občana Bogdana Osolnika.

Širimo kolesarski krog in podpiramo trajnostno mobilnost. Do Srebrnič vas popelje nova večnamenska pot za pešce in kolesarje.

Gospa Nosan z Rateža je 100. rojstni dan dočakala v odlični formi.

Naša občina sodi v slovenski vrh po količini darovane krvi. Hvala najbolj požrtvovalnim darovalcem krvi.

V družbi novomeških dijakov na "podnebnem štrajku".

Na Rotovžu smo gostili indijsko delegacijo z veleposlanikom Republike Indije Param Jit Mannom na čelu. V sklopu delovnega obiska so obiskali tudi OŠ Center.

Pokrajinska vlada in gospodarska delegacija Samarske regije iz Rusije je bila navdušena nad prenovljenim Glavnim trgom.

Ob Dnevu za spremembe, mednarodnem dnevu Romov in občinskem prazniku smo odprli Skupnostni center Brezje Žabjak, ki je izjemna pridobitev za obšolske programe v naših največjih romskih naseljih.

📸 Urban Kramar

Svetniki so podprli predlog prometnega režima, ki umika motorni promet z Glavnega trga. Dobrodošli pešci in kolesarji!

Sobno kolo lahko prižge žarnice ali radio. Z zanimanjem so električno posebnost ob praznovanju dneva Zemlje preizkusili šolarji.

☎ Avtor fotografij je Peter Žunič Fabjančič, razen kjer je označeno drugače.

Člani projekta Šola zdravia so 5. obletnico delovanja v Novem mestu obeležili z vadbo na Glavnem trgu, ki ga bodo za telovadbo z veseljem uporabljali tudi v bodoče.

Čestitke Radu Škrabcu, vinogradniku iz Društva vinogradnikov Janez Trdina Brusnice – Gabrje, ki je zmagal na letošnjem izboru za »županovo vino«. Za prihodnost cvička se nam ob takih letnikih ni treba bati.

Novomeški šolarji tudi letos pridno pešačijo na Pešbusu. Jutranji sprehod v šolo in klepet s sošolci jih vedno razveseli. Foto: OŠ Drska.

Prenovljeni del ulice Drska je sedaj varnejši za pešce, kolesarje in voznike. Z veseljem so na odprtju sodelovali otroci iz bližnjega vrtca Pedenjped, enota Rdeča kapica.

Maratonec in občinski svetnik Primože Kobe je maja kot gost sodeloval na znamenitem teku po ulicah prijateljskega mesta Prijedor in novomeški polmaraton promoviral tudi na sprejemu pri županu Milenku Đakoviću. ☎ mesto Prijedor

Novomeška delegacija se je udeležila 8. konference županov v pobratenem mestu Bühl v Nemčiji. Poleg aktivnega državljanstva so bile ključne teme pogovorov tudi skupni projekti sodelujočih mest in regij.

V sklopu prvega Festivala urbanega dogajanja na Glavnem trgu je nastal novomeški zid slavnih. ☎ Urban Kramar.

Tradicionalnega pohoda Novo mesto v žici so se ob sončnem vremenu udeležili številni pohodniki.

☎ ZB NOB Novo mesto.

Odprtje razstave ob 150-letnici rojstva slikarja Josipa Germa je v Jakčev dom privabilo številne ljubitelje umetnosti.

Na razstavi o arheoloških odkritjih z Glavnega trga Na dobri poti v Dolenjskem muzeju je razstavljen del tlakovane ceste iz 18. stoletja.

Slika 23: Naše mesto je navdih številnim slikarjem Likovnega društva Mavrica. Zeleno Novo mesto je nastajalo v senci dreves na Glavnem trgu.

☎ Monika Gabrič.

Novomeško gospodarstvo je vse bolj prisotno tudi na Kitajskem. Župan si je ogledal proizvodnjo podjetja BSV, ki z novomeško Adrio Mobil razvija skupno proizvodnjo Adriinih avtomobov in prikolic za kitajski trg.

NOVOMEŠČANI OB ODPRTJU NAPOLNILI PRENOVLJENI GLAVNI TRG KOT ŠE NIKOLI

Foto: Boštjan Pucelj

10. maja smo Novomeščani s spektakularnim dogodkom odprli prenovljeni Glavni trg. Ob večernem vrhuncu dogajanja, koncertu znanih novomeških skupin ob spremljavi Mešanega pevskega zbora Pomlad in Pihalnega orkestra Krka, je bil prenovljeni Glavni trg poln do zadnjega kotička. Obiskovalci so se kasneje v velikem številu zadržali tudi na Noči nakupov, ki so jo tradicionalno pripravili v združenju podjetnikov mestnega jedra Grem v mesto.

Govornika na slavnostnem odprtju, župan Gregor Macedoni in predsednik Urbanističnega sveta Mestne občine Novo mesto dr. Tomaž Slak, sta v svojih nagovorih izpostavila potrpežljivost in razumevanje vseh, ki so bili vpleteni v procese prenove, predvsem stanovalcev in podjetnikov mestnega jedra, pa tudi vseh ostalih občanov. »Mestno jedro je eden ključnih gradnikov naše skupne poti.

Srce mesta. Zato je danes še posebej lepo biti Novomeščan,» je svoj govor sklenil župan Gregor Macedoni.

V osrednjem delu programa so se ob že omenjenih pevcih in pihalcih na odru zvrstile znane novomeške glasbene skupine: DMP, Dan D, Županova torta, Generator in Generacija Rudolfovo. Odprtje Glavnega trga je z razrezom torte v družbi

zgodovinskih likov iz novomeške preteklosti simbolno izvedel župan, ob tem pa je po dolgih letih zazvonil tudi rotovski urni mehanizem.

Pestro dogajanje se je sicer začelo že v dopoldanskih urah, ko so prenovljeno površino Glavnega trga zavzeli otroci iz novomeških vrtcev, ki so ustvarjali v sodelovanju z Likovnim društvom Mavrica.

Odprtje Glavnega trga v treh črticah

TAKE MNOŽICE NA GLAVNEM TRGU NI IMEL NITI TITO.

Foto: Boštjan Pucelj

Potem ko je župan Gregor Macedoni prerezal torto v obliki Kettejevega vodnjaka in je Generacija Rudolfovo z (ne)uradno novomeško himno Grem domov v Novo mesto zaključila slovesni del odprtja prenovljenega Glavnega trga, se je večina pogovorov tistega večera in prihajajočih dni vrtelo okrog vprašanja: Kdaj je bilo na Glavnem trgu nazadnje toliko ljudi?

Nekatere izvedbe Noči nakupov so bile super obiskane, Gibonni naj bi imel pred leti na koncertu po zares grobih ocenah med 3500 in 5000 obiskovalcev, v kolektivnem spominu Novomeščanov pa je tudi odprtje avtoceste bratstva in enotnosti in edini uradni Titov obisk Novega mesta pred več kot pol stoletja. A da bi množica segala vse od vrha Glavnega trga do Kandijskega mostu? Tega ne pomni nihče ...

Mastodontsko. Tako je čez nekaj dni, po ogledu fotografij, zapisal basist Dan D Nikola Sekulović. S tem pridevnikom je opisal

osrednjo prireditev odprtja Glavnega trga. Ob tem pa pripomnil, da navadno sicer skopari s pohvalami.

Da se pripravljata nekaj posebnega, je bilo čutiti že ves dan. Dopoldne so Glavni trg napolnili otroci novomeških vrtcev, podjetniki so se z veliko vnemo pripravljali na popoldansko in večerno dogajanje, glasbeniki pa bi se verjetno strinjali,

da tako obiskane tonske vaje še niso imeli. Da o koncertu sploh ne govorimo.

Na koncu je najmanj pomembno dejansko število obiskovalcev. Novomeščani smo prepoznali pomen trenutka in pripravili odlični vselitveni žur prenovljene dnevne sobe celotnega mesta, fotografije polnega trga pa bodo še generacijam zanamcev pričale o prav posebnem dnevu.

Vreme

KAKO NAROČITI SONČEN DAN SREDI NEKAJTEDENSKEGA DEŽEVJA?

Konec aprila, ko smo na novinarski konferenci prvič podrobneje predstavili odprtje Trga, se je prvo novinarsko vprašanje glasilo: Kaj bo, če bo dež?

Verjetno ste opazili, da je bil petek, 10. maja, eden najlepših dni od konca aprila. Pa ni kazalo tako. Po izjemno deževnih prvomajskih praznikih smo začeli spremljati vse možne vremenske napovedi. In pri tem ne govorimo samo o prvih nekaj zadetkih internetnih brskalnikov ob vnosu iskalnega niza: *vreme novo mesto*. Spremljali smo tudi jadralske in alpinistične napovedi. Za vsak slučaj. Vseskozi smo se namreč zavedali, da lahko zastavljeni program izpeljemo samo tisti petek. In pogojno dan kasneje, v soboto.

V zadnjem tednu pred prireditvijo smo dobili slabšo in boljšo novico. Napoved za konec tedna je bila slaba. A je bila petkova neprimerno boljša. Grozile so nam namreč »samo« posamezne krajevne plohe in nevihte, med katerimi je bila ena med četrto in peto popoldan praktično neizbežna. V sredo pozno popoldan je novomeški mojster največjih svetovnih odrskih kompozicij Marjan Pirnar iz Avstrije naročil ogromen kamion, iz katerega je njegova marljiva ekipa v četrtek in petek ustvarila ogromen pokrit oder. Prepričani smo bili, da smo s tem zagotovili, da bodo pihalci, pomladniki in ostali nastopajoči glasbeniki kljub

napovedani nevihti svojo tonsko vajo izvedli na suhem. Izkazalo se je, da smo jim zagotovili senco.

Razen nekaj osvežujočih popoldanskih dežnih kapljic je bil namreč petek z naskokom najbolj sončen in topel dan v maju.

Foto: Monika Gabrič

Ena ni nobena

ODPRTJE JE USPELO. KAJ PA SEDAJ?

Popolnoma jasno je, da ena lastovka še ne prinese pomladi. Odprtje je resda presešlo vsa pričakovanja, a prenovljeni Glavni trg mora živeti vsak dan.

A če se dan pozna po jutru, se za prihodnost Glavnega trga ni bati. Novomeščani so prenovljene površine mestnega jedra že vzeli za svoje. Kljub nadaljevanju za organizacijo zunanjih prireditev zelo nevhvaležnega vremena smo bili že priča nekaterim izjemnim prireditvam. Trg je tako že napolnila maturantska četvorka, premierno gostovanje odlično uveljavljene kulinarčne karavane *Odprta kuhna* je tudi po mnenju organizatorjev preseгла vsa pričakovanja, bili smo priča prvemu *Festivalu urbanega dogajanja*, še veliko več dogodkov pa se nam obeta v naslednjih tednih in mesecih.*

»Naj bo Glavni (trg) zaradi močne in prepoznane identitete, najodličnejših vsebin, ponudbe, pomena, zgodovine in živahnega življenja na njem. Verjamem, da bo postal najbolj zaželen prostor mesta in verjamem, da bo postal prostor sreče, sonca, odprtosti. Da nas bo kot ustvarjalno skupnost povezal v novih prizadevanjih za prijetejša bivalna okolje,« je v govoru na odprtju svojo vizijo prenovljene površine opisal dr. Tomaž Slak, novomeški profesor arhitekture, predsednik občinskega urbanističnega

sveta, predvsem pa človek, brez katerega si prenove ne moremo predstavljati.

*Nekatere izmed njih podrobneje predstavljamo in napovedujemo tudi na prihodnjih straneh.

Foto: Boštjan Pucelj

JURE DOLINAR: PRIREDITVE SO LE MAJHEN DELČEK MOZAIKA V UPRAVLJANJU URBANEGA SREDIŠČA

Rojen leta 1975 v Novem mestu, diplomiral iz knjižničarstva in informacijskih znanosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, zaposlen v Zavodu Novo mesto kot projektni vodja ter vodja oddelka za PR in marketing. Kariero je začel kot programski direktor mladinskega centra LokalPatriot od njegove ustanovitve leta 1998 do leta 2009. Med študijem je sodeloval s študentsko revijo Zofa, pisal za mesečnik Park, bil je član uredniškega odbora Založbe Goga, ustanovitelj in urednik Glasbena zbirka Goga LP. Med leti 2000 in 2004 je bil kreativni direktor vinskega festivala v Ljubljani, kot programski režiser se je ukvarjal z različnimi festivalskimi projekti in glasbeno produkcijo. Kot tesen sodelavec Mestne občine Novo mesto na kulturnih projektih je bil od leta 2003 do 2007 vodja Poletnega festivala Novo mesto in svetovalec župana v projektu Town Center Management v obdobju 2016–2018. Aktiven je tudi kot glasbenik. Direktor mednarodne delavnice in festivala Jazzinty.

Jure, kar pomnim, si vpet v kulturno dogajanje v Novem mestu. Kako si začel?

Res je, že v času študija sem sodeloval pri projektih Društva novomeških študentov (koncerti v stari novomeški pizzeriji, organizacija različnih dogodkov, Cvičkarije v Ljubljani, v Založbi Goga ...). V tistem obdobju sem napisal kritični članek za revijo *Park* in takratni

predsednik DNŠ-ja Marko Zajc me je povabil v zgodbo ustanovitve Zavoda LokalPatriot. Leta 2000 smo odprli klub/mladinski center, kjer sem sprva deloval kot vodja programa in vodja gostinstva, kasneje smo sooblikovali projekte, kot so Jazzinty, Fotopub, Muzejski vrtovi, Jazzinty abonma ... Bili smo zelo raznolika, a povezana ekipa posameznikov. Zelo lepi časi.

Kakšno je bilo stanje pred tem? Se je tudi toliko dogajalo?

Po pripovedovanju legendarnih posameznikov in seveda po različnih pisnih virih lahko rečemo, da je Novo mesto vedno imelo bogat ustvarjalni naboj, predvsem pa ugodno okolje za umetniško misel. Naslednje leto je 100. obletnica novomeške pomladi, imamo bogato tradicijo

Foto: Boštjan Pucej

gimnazijskih aktivnosti, amaterskih in profesionalnih ustvarjalcev, veliko je bilo produkcije tudi v renesančnih sedemdesetih in revolucionarnih osemdesetih. Je pa res, da je nastanek DNS-ja in njegovih zavodov konec devetdesetih začrtal sveže trende in smernice v urbani kulturi, ki so odprli neka nova vrata.

Novo mesto je bilo v zlatih časih Društva novomeških študentov občasno vsaj za fotografijo in jazz središče sveta. Je to prepotentna izjava?

Bilo je središče sveta za nas, ki smo to zgodbo živeli, sam svet pa se je seveda vrtel po svoje naprej. Za nas je bilo pomembno, da smo kolektivno ustvarjali okolje, v katerem smo želeli živeti. Ustvarjali smo projekte, ki smo jih pogrešali v domačem kraju, včasih preveč »lokalpatrioti« in ravno prav »globalpatrioti«. Bili smo tudi malo samosvoji, morda celo egoistični, nas pa je različnost povezovala in bogatila. Se pa spomnim rahlo potentne izjave nekega ministra, ki je ob prihodu v Galerijo Simulaker rekel, da je Novo mesto v Sloveniji poznano po Krki, Revozu in LokalPatriotu.

Kaj je botrovalo tej eksploziji kulturnih dogodkov po prelomu tisočletja?

Če sem iskren, dobro finančno zaledje, pa tudi sposobnost pridobivanja in implementacije teh sredstev. Pa zagotovo tudi premišljeno, vizionarsko vodstvo z

veliko mero varčnosti. Verjetno se tudi ti spomniš, za kaj vse se lahko uporabi »škart« papir. Nedvomno smo bili pionirji recikliranja. Na drugi strani pa že skoraj fanatična ekipa posameznikov, ki so želeli spremeniti svet. Lahko bi rekli, v pravem času na pravem kraju.

Kakšno je stanje danes?

Drugačno. Določene generacije se z nos-talgijo spominjajo »dobrih starih časov« in že skoraj nesmiselno stremijo k obuditvi le-teh. Večina, vsaj mislim tako, se pa še preveč zaveda, da se »dobri stari časi« dogajajo prav zdaj. Trenutno živimo v obdobju debelih krav, evidentna renesansa se dogaja tudi na širšem novomeškem področju, tako na področju investicij kot tudi v družabnem življenju in kakovostnem bivanjskem okolju. Danes je Novo mesto popolnoma drugačno od mesta, ki smo ga poznali pred dvema desetletjema. Če se je družabno življenje v mojih študentskih časih končalo pri Lunci, je danes podaljšano vse tja do Bršljina na obeh bregovih Krke. Poln Glavni trg je bil še nekaj let nazaj čista eksotika. Imamo tudi zelo slab kolektivni spomin in verjetno se le še redko kdo spomni silvestrovanja, ko je na Glavnem trgu na traktorski prikolici zmrzoval neznan ansambel in kuhančka sploh ni bilo. Če je bil še nekaj let nazaj uspeh pripeljati v Novo mesto glasbeno zvezdo, je to danes nekaj samoumevnega.

Včasih je bil uspeh priti v nacionalne medije, danes pa novomeški ustvarjalci in producenti redno polnijo medijski prostor. Ni pa nujno, da bo ta napredek konstanten ali naraščajoč vedno in za vse. Nove razmere ne morejo zagotavljati avtomatskega obstoja za vse storitve, ki so v mestu obstajale v preteklih letih. Stalno prilagajanje je verjetno edina konstanta.

Kaj se bo dogajalo v letošnjem poletju?

Veliko se je že zgodilo, veliko se še bo in je kaj od tega zagotovo opisano tudi v tej številki Glasila Novo mesto ...

Bo Glavni trg, zaprt za promet, pripomogel h kulturnemu dogajanju, pomagal mestu zaživeti na polno? Kakšni so obeti za prihodnost?

To se že dogaja, vendar pa se vsi zavedamo, da so prireditve le majhen delček mozaika v upravljanju urbanega središča, ki ga dopolnjujejo še stanovalci, podjetniki, arhitektura in predvsem odločno in vizionarsko vodenje v korelaciji z globalnimi izzivi, kot so ekologija, migracije, demografske spremembe itd. Osebo si želim odpirati vrata mladim in naprednim idejam, predvsem na stalno spreminjajočem se polju kulture in turizma, ki to svežino nujno potrebujeta. Kljub temu da se mlade danes obtožuje apatije, verjamem, da se bo na ta vrata pogosto trkalo.

PO NOVEM MESTU HITREJE Z ELEKTRIČNIMI KOLESI

Potem ko smo spomladi razširili sistem izposoje koles GoNM z devetimi novimi postajami, so poleg klasičnih koles za izposajo na voljo tudi nova električna kolesa. Petinštirideset električnih koles je razporejenih na skupno vseh štirinajstih postajah GoNM, v poletnih mesecih pa bo zaživila tudi aplikacija za mobilne telefone, ki bo še poenostavila izposajo.

Izposoja električnih koles poteka na enak način kot za navadna kolesa. Ob poganjanju kolesa se motor samodejno aktivira in pomaga vozniku. Končna hitrost koles je 25 km/h, kar omogoča hitreje in lažje premagovanje razdalj in zahtevnejših poti. Ob vračilu kolesa uporabniki vedno preverite, da je kolo dobro zaklenjeno,

kar sistem ponazori z modrim svetlobnim signalom.

Po uvedbi mobilne aplikacije boste uporabniki lahko sami spremljali izposajo in pravilno vračilo kolesa, prav tako bo omogočala vpogled v izkoriščeni čas izposoje in rezervacije. Že sedaj pa lahko dodatne

informacije o načinu uporabe prejmete na spletni strani GoNM (www.gonm.si).

Sistem izposoje koles je med Novomeščani vse bolj priljubljen in ga trenutno uporablja več kot 300 registriranih uporabnikov. Pred prvo uporabo je potrebna registracija v prostorih Turistično informacijskega centra (TIC) na Glavnem trgu 11, kjer ob plačilu članarine prejmete kartico za nadaljnjo brezplačno izposajo koles. Postaje GoNM so sicer na voljo na Seidlovi, na Novem trgu, pri BTC-ju, pri Šolskem centru Novo mesto, na Ulici Slavka Gruma, na Drski, na Glavnem trgu, pri Osnovni šoli Bršljin, v Kandiji, na Ravgovski ulici, v Podbrezniku, pri Osnovni šoli Šmihel in v Portovalu.

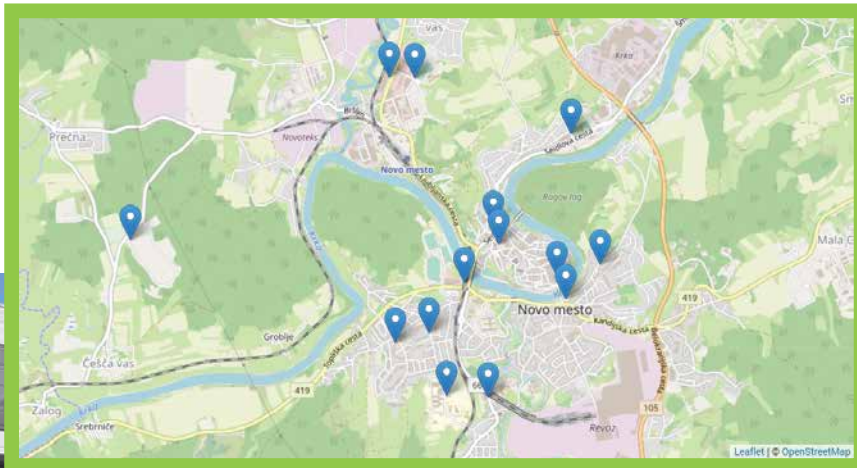

Foto: Gregor Muhič

NA DRSKI VARNEJŠA POT ZA PEŠCE, KOLESARJE IN VOZNIKE

V začetku junija je ob zaključku del na ulici Drska potekalo uradno odprtje prenovljene ceste na odseku od križišča s Šegovo ulico do konca slepe ulice pri železniški progi. Na tem delu je zgrajen pločnik, urejena komunalna infrastruktura, javna razsvetljava in izvedena sanacija cestišča.

Cesto sta, v družbi otrok iz vrtca Pedenjped, enote Rdeča kapica, odprla župan Gregor Macedoni in predsednica sveta Krajevne skupnosti Drska Mira Retelj. Dela je izvajalo podjetje CGP skupaj s podizvajalcem NG nizke gradnje, skupna vrednost investicije je znašala 617.335,58 evrov z DDV. Od tega je polovico sredstev nepovratno prispevala država. Pretežni del investicije je bil namenjen nujni obnovi za mesto pomembnih obstoječih komunalnih vodov, ki niso bili vzdrževani že vsaj od leta 1987.

Najbolj izpostavljen del ulice Drska je tako varnejši in primernejši za dnevne migracije, katerih pretežni del so dijaki in študenti Šolskega centra Novo mesto. Na območju Drske, ki je eden najhitreje rastočih predelov naše občine, so načrtovane tudi nadaljnje prenove cest. Med drugim je že izdelana dokumentacija za prenovo na odseku do Topliške ceste.

Foto: Peter Žunič Fabjančič

POLETI BODO GRADBENI STROJI BRNELI NA KANDIJSKEM MOSTU, V GABRJU IN NA KUZARJEVEM KALU

Poletne mesece, ki jih bo večina občanov izkoristila za zaslužen oddih, bomo izkoristili za izvedbo treh projektov na različnih koncih Mestne občine Novo mesto. Prenovo Glavnega trga bo v prometno najmanj obremenjenem obdobju smiselno dopolnila prenova Kandijskega mosta, v Gabrju bo novo podoba z obračališčem za avtobuse dobilo vaško središče, na Kuzarjevem Kalu pri Prečni pa bo zgrajena komunalna infrastruktura.

PRENOVA KANDIJSKEGA MOSTU

Kot je bilo napovedano, se konec junija začne prenova Kandijskega mosta. Most bo po prenovi urejen kot podaljšek prenovljenega Glavnega trga, zaradi enosmernega prometa pa bo večji del površine namenjen pešcem in kolesarjem. Dela bodo zahtevala zaporo mostu za avtomobilski promet, izvajalec bo

Foto: Peter Žunič Fabjancič

Zapora Kandijskega mostu Foto: Monika Gabrič

ves čas zagotavljal prehod za pešce, dela pa se bodo predvidoma zaključila do konca avgusta. Z avtomobilom bo dostop v mestno jedro v poletnem času možen samo do Prešernovega trga, izvoz za stanovalce zalednih ulic pa bo urejen po Sokolski navzgor (v obratni smeri kot sicer).

Vrednost projekta je slabih 460.000 evrov (z DDV), približno polovico investicije pa nameravamo financirati z evropskimi sredstvi, namenjenimi za projekte trajnostne mobilnosti.

Foto: Miha Kralj

UREDITEV VAŠKEGA SREDIŠČA V GABRJU

V teh dneh se začne tudi ureditev vaškega središča v Gabrju. V sklopu projekta bodo ob vznožju Gorjancev dobili novo avtobusno postajališče in obračališče na stičišču ulic Šumeči potok in Portoroška cesta. V ta namen bodo odstranili gasilsko orodjarno in jo nadomestili z novimi, ustreznimi prostori pri kulturnem domu. Uredili bodo tudi ekološki otok, pločnik za pešce, javno razsvetljava, zaščitili in predstavili komunalne vode na območju urejanja, rekonstruirali odsek ceste, ob avtobusnem postajališču pa bo zrasla tudi nadstrešnica. Pogodbena vrednost je slabih

Foto: Peter Žunič Fabjančič

163.000 evrov (z DDV). Želimo si, da bi gabrški šolarji že v začetku leta uporabljali novo, varno avtobusno postajališče, zato si bomo v sodelovanju z izvajalci del prizadevali za končanje del do konca avgusta.

KUZARJEV KAL KMALU S KANALIZACIJO

Župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni in direktor podjetja KOP Brežice Dejan Bibič sta sredi junija na rotovžu podpisala pogodbo o izgradnji kanalizacije v naseljih Kuzarjev Kal in Prečna. Naložba, vredna slabih 239.000 evrov, obsega izgradnjo kanalizacije za odvod komunalnih odpadnih voda v dolžini 655 metrov v delu naselja Kuzarjev Kal in v delu naselja Prečna, izvedbo dveh avtobusnih postajališč, ureditev površin za varno pot pešcev ter izgradnjo javne razsvetljave ob lokalni cesti. Začetek del je predviden v drugi polovici junija, pogodbeni rok je konec septembra letos, investicijo pa bo v višini 180.000 evrov sofinancirala država.

ZARJA d.o.o. Novo mesto

NAJ BLOK 2019

v upravljanju Zarje d.o.o. Novo mesto

V podjetju Zarja d.o.o. Novo mesto po uspešni lanskoletni akciji ponovno podeljujemo naziv za »Naj blok v upravljanju Zarje d.o.o. Novo mesto«. Pozitivni odziv stanovalcev oz. etažnih lastnikov nam pomeni spodbudo, da akcija postane tradicija.

Ker si brez dvoma vsi želimo živeti v urejenem in čistem okolju, vabimo vse, ki ustrezate navedenim pogojem, da se pridružite letošnji akciji Naj blok 2019, ki bo potekala od junija do konca septembra 2019.

POGOJI ZA IZBOR

Večstanovanjske in stanovanjsko-poslovne stavbe v upravljanju Zarje d.o.o. Novo mesto.

NAGRADE

1. 1.000 EUR v rezervni sklad bloka
2. 500 EUR v rezervni sklad bloka
3. 250 EUR v rezervni sklad bloka

Vsi udeleženci prejmejo praktične nagrade.

PRIJAVE

do 15. 07. 2019

Prijavite se lahko preko prijavnice, ki jo najdete na naši spletni strani www.zarja.si in jo pošljete po pošti na sedež družbe ali po elektronski pošti na najblok@zarja.si.

NA MAROFU NACRTUJEMO TEMATSKO POT

Foto: Peter Žunič Fabjančič

Marof je zeleni biser in arheološka zakladnica našega mesta, zato imamo z razvojem tega področja velike načrte. Želimo si, da bi bilo to področje v prihodnosti poznano po modernem interaktivnem arheološkem parku, kjer bodo obiskovalci od blizu in daleč lahko pokukali v življenje naših prednikov, ki so od železne dobe naprej naseljevali vzpetino nad okljukom reke Krke. Pred arheološkim parkom pa želimo urediti in ustrezno opremiti okolico, zato smo v maju 2019 na Ministrstvo za okolje in prostor oddali vlogo za projekt Tematsko pot gradišča Marof in Kettejev drevored.

Gre za naložbo, ocenjeno na pol milijona evrov, s katero bi na Marofu prenovili in osvežili eno najbolj priljubljenih sprehajalnih poti – Kettejev drevored, na območju gradišča Marof pa načrtujemo ureditev krožne tematske poti. Približno 700 metrov dolga peščena krožna pot bo imela otroško igrišče, snujemo pa tudi predstavitev prereza obrambnega nasipa gradišča.

Prenova Kettejevega drevoreda obsega rekonstrukcijo ceste, ureditev javne razsvetljave in počivališč, zamenjavo obstoječih klopi, izvedbo potrebnih infrastrukturnih priključkov in predstavitev dela obstoječe infrastrukture,

predstavitev robov vozišča nekdanje mestne vpadnice in zamenjavo posameznih nevarnih in odmirajočih dreves.

V PROJEKTU PREDVIDENA MENJAVA NAJBOLJ KRITIČNIH DREVES

Dr. Peter Železnik, pooblaščenec za mestno drevje iz Gozdarskega inštituta Slovenije, je o stanju Kettejevega drevoreda povedal: »Opravljen varnostni pregled dreves Kettejevega drevoreda je izpostavil 17 starejših dreves, ki so za sprehajalce potencialno zelo nevarna poleg tega pa z arborističnimi posegi nevarnosti ni mogoče omiliti. Ta drevesa

bomo med obnovo zamenjali z novimi sadikami, pri preostalih drevesih pa bo opravljena primerna nega. Dodatno bo z vidika nevarnosti vnosa bolezni v drevored na bršljinski strani drevoreda zamenjanih 8 mladih dreves, ki so slabo vitalna, sušeča se ali močno poškodovana. Tudi pri njih z arborističnimi posegi ne bi dosegli zadovoljivega izboljšanja.«

Na ministrstvu smo zaposili za 250 tisoč evrov nepovratnih sredstev iz evropske blagajne, predvidevamo deset mesecev trajajočo izvedbo v letih 2019 in 2020, ki pa bo odvisna predvsem od ustreznih razmer za sajenje dreves.

NOVOMEŠKI 1/2 MARATON

5.10. in 6.10.2019

ZELENI MARATON OB KRKI

WWW.NOVOMESTO21.SI

SAVA
ZAVAROVALNICA

POLMARATON
6,4km
OTROŠKI TEKI

CANICROSS - TEK S PSI
NORDIJSKA HOJA
POHOD

SE ŽIVLJENJE VRAČA V MESTNO JEDRO?

Svečano odprtje prenovljenega novomeškega Glavnega trga je začrtalo nove smernice v družabnem življenju občanov Novega mesta. Glavni trg in ostali deli historičnega mestnega jedra v obsevu Krke so dobili nov videz in tudi pestro paleto prireditev in storitev, ki na novo opredeljujejo značaj prostora. Glavni trg in okljuk zelene Krke tako ponovno dobivata vlogo mestnega središča, dnevne sobe, s katero se lahko poistovetimo vsi občani in ga lahko kot reprezentativni prostor ponosno predstavimo tudi najširšemu krogu obiskovalcev. Poleg urbanega dogajanja mesto nudi tudi zelene koticke za sprostitve, rekreacijo in aktivnosti v naravi. Vse bolj urejene brežine Krke in vse več organiziranih aktivnosti, ki jih pripravljamo v Zavodu Novo mesto v sodelovanju z mnogimi partnerji, dolgoročno ustvarjajo kvaliteten bivanjski prostor in turistično ponudbo.

Če so še zadnji skeptiki tudi po spektakularnem odprtju verjeli, da je to neponovljivo, so že čez nekaj dni obiskanost in vzdušje ponovili (če ne celo presegli) ponudniki odlične kulinarike pod okriljem

Odprte kuhne. Edinstvena kulinarčna tržnica in eden izmed najbolj priljubljenih projektov v Sloveniji je po več letih čakanja gostovala tudi v Novem mestu. Po nekaterih ocenah je rekordnih 6000 do

8000 obiskovalcev odkrivalo slovensko kulinarčno zakladnico, začinjeno s hiti svetovne kuhinje in sodobnimi poličnimi mojstrovinami.

Obisk je presegel pričakovanja. Foto: J. Dolinar

Roza slon in Twister sta bili eni izmed najbolj obiskanih stojnic. Foto: D. Kesic

V jedilnici pod senčniki na Glavnem trgu so se gostje stalno izmenjevali. Foto: D. Kesic

Organizatorji so napisali: »... Novo mesto, tole je bilo pa nekaj posebnega ...« Foto: Enisa Mujezinovič

Gostovanje Odrpne kuhne v Novem mestu je dopolnjevala atraktivna ponudba aktivnosti na in ob reki Krki oz. tradicionalna otvoritev projekta **Krka živi**. Le-ta je nastal že leta 2015, ko so se prvič združeno predstavile aktivnosti športnih društev, katerih delovanje

povezuje reka Krka. K projektu so ob zasnovi pristopili predstavniki novomeških športnih društev: Ribiška družina, Klub za podvodne aktivnosti, Potapljaški klub M3, Jadralni klub, Kajak Kanu SUP klub in Triatlonski klub. Poleg omenjenih aktivnosti smo postopoma vključili tudi

športno-zabavne prireditve, namenjene širši množici obiskovalcev, kot so: vožnja s splavom, turnirji v odbojki na mivki, Skoki v Krko, Noč na Krki ... Tako se je v letošnjem letu na in ob reki Krki predstavilo že več kot 20 aktivnosti, ki so bile na voljo obiskovalcem vseh generacij.

Ena izmed največjih pridobitev je dolgo pričakovana ureditev piknik prostora pod teniški igrišči na Loki. Foto: D. Kesic

Odbojka na mivki postaja vse bolj priljubljena. Foto: D. Kesic

Vrata je odprl tudi Mladinski center Oton in ob otvoritvi pripravil pravo mladinsko tržnico. Foto: D. Kesic

Tudi Ribiška družina Novo mesto ima vse več mlajših članov. Foto: D. Kesic

Sezono prireditev in aktivnosti v mestnem jedru je nadaljeval festival klasične in sodobne glasbe **Sem glasba, sem mesto**. Žal

vreme ni omogočalo premierne izvedbe glasbeno-scenskega spektakla *Carmina Burana* na Glavnem trgu, zato pa je le-ta

glamurozno otvoril festival v polni ŠD Marof.

Foto: L. Weber

V soboto, 1. junija, je na novomeškem Glavnem trgu potekal prvi **Festival urbanega dogajanja**.

Pester program se je začel že v dopoldanskih urah, ko je središče Novega mesta zasedlo 40 breakdance plesalcev iz Slovenije in Hrvaške, ki so se v »Bitki za Novo mesto« s svojimi vratolomnimi plesnimi

akrobacijami pomerili za naslov prvaka Novega mesta. Istočasno je izvrstni umetnik Azram, član grafitarskega kolektiva »1107 Klan«, poslikal eno izmed sten stavbe poleg Hostla Situla, kjer sedaj nad Novim mestom bdijo podobe treh novomeških legend – Leona Štuklja, Dragotina Ketteja ter Janeza Trdine.

Druženje se je v popoldanskih urah nadaljevalo z Urban' GIN Festivalom, na

katerem so svoje izdelke predstavljali slovenski proizvajalci gina. Na stojnicah so jim družbo delali ponudniki hrane, ki so stregli tako imenovani »streetfood«, obiskovalci pa so lahko poskusili tudi sladice, katerih rdeča nit je gin tonic.

V večernih urah je trg obsijala svetloba disko krogle in veliko število obiskovalcev je ob zvokih največjih hitov zadnjih treh desetletij Glavni trg spremenilo v plesišče.

Foto: Miki Pavlin

V NADALJEVANJU POLETJA PA V MESTNO JEDRO PRIHAJAJO ŠE:

RUDOLFOV FESTIVAL PIVA

24. 6., Glavni trg

Na Glavni trg na začetku poletja prihaja hladna osvežitev s ponudniki kraft piva. Ob odlični pijači prihajajo tudi ponudniki hrane, ki se prileže ob dobrem pivu.

PETKANJE

28. 6., Glavni trg

Petkanje je serija svežih zgodb, dogodkov, kjer se na enem mestu prepletata izbrana vrhunska kulinarika in zanimiva tematika v središču Rudolfovega mesta. Urbano druženje na prekrasni lokaciji prenovljenega zgodovinskega Glavnega trga pred Rotovžem poteka v sproščnem vzdušju in lepem vremenu petkovih popoldnevov. Posamezni dogodki bodo popestrjeni z glasbo, zabavo za otroke ter najpomembnejšim, tj. s skrbno izbrano temo dogodka.

PRAZNIK SITUL

29. 6., Glavni trg

Praznik situl je avtentični prikaz življenja prazgodovinske družbe, ki ga spremlja bogata tržnica, kulinarčna ponudba iz tistega obdobja in glasbena spremljava. Več na: www.dolenjskimuzej.si

RUDI POTEPUŠKI in NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI

julij & avgust, Glavni trg

V goste ponovno prihajata nagajivi in zabavni festival pouličnega gledališča Rudi Potepuški in cikel izbranih Novomeških poletnih večerov. www.goga.si

GREM DOMOV V NOVO MESTO

13. 7., Glavni trg

Zaključek študijskega leta in prihod dolenjskih študentov v Novo mesto. www.dns.si

JAZZINTY

12. do 17. 8., KC Janeza Trdine

Tradicionalni tretji teden v avgustu bodo mesto preplavili zvoki jazza. Glasbena delavnica in festival Jazzinty že 20 let poteka v Novem mestu in prinaša metropolitansko vzdušje in kreativno energijo. Več na: www.jazzinty.com

Dan in NOČ NA KRKI

24. 8., športni park Loka, Župančičevo sprehajališče

Zadnji vikend v avgustu tradicionalno pripada prireditvi Noč na Krki, katere korenine segajo že več desetletij oziroma stoletij daleč. Nekoč je Krka mestu prinašala življenje, obrežja so nudila prekrasne sprehode, poleti je oživelo kopalnišče na Loki in tudi ribičev dolenjska lepota nikoli ni razočarala. Vsakoletna prireditev je družinski praznik v centru mesta, ki je sestavljen iz celodnevnih rekreativnih aktivnosti, spuščanja lučk v Krko in večernega programa za vse generacije.

GOGINO POLETJE NA GLAVNEM TRGU

Foto: arhiv založba Goga

RUDI POTEPUŠKI, MESTNI VAGABUND

se vrača na prenovljeni Glavni trg z mednarodno zasedbo klovnov, plesalcev, žonglerjev, akrobatov in ostalih uličnih umetnikov. Od **četrтка, 4. julija, do vključno sobote, 6. julija.**

4. 7. 2019, četrtek

18.00 – Turas Theatre Collective IRL: **Preživeli**, 30', ulično gledališče

19.00 – Southpaw Dance Company VBR: **Ikarus** (povorka), 20', ulični ples

19.30 – Southpaw Dance Company VBR: **Ikarus** (predstava), 30', ulični ples

5. 7. 2019, petek

18.00 – Abraham Till AUT: **Diabollissimo**, 40', žonglaža

19.00 – Trio Mio GER: **Tri na dva**, 25', akrobatska predstava

21.00 – Ana Čop, 45', koncert

6. 7. 2019, sobota

18.00 – Grupo DC Arte COL: **Bandoleros**, 45', angažirano ulično gledališče

19.00 – Circo Vaiven ESP: **Ne moti!** 55', vrhunski cirkus

20.30 – Neca Falk, Jerko Novak, Miro Novak: **Maček Muri in Muca Maca**, koncert

Foto: Tone Stojko

NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI, PROGRAM:

Četrtek, 11. 7. ob 20.00: Pogovor o knjigi *Vsem naj bom neznan*: Miklavž Komelj in Mateja Kralj. Ob 21.30 sledi koncert: Talita Sofija Komelj (sopran) in Urban Stanič (pianist).

Četrtek, 18. 7. ob 20.00: Velike zveri v Sloveniji – pogovorni večer: Tomaž Berce (Zavod za gozdove), Maja Mohorovič (raziskovalka za ekologijo in ohranjanje divjih živali) in Ervin Hladnik Milharčič (moderator). **Ob 21.30 sledi koncert skupine Generator.**

Četrtek, 25. 7. ob 20.00: Pogovor o romanu *Trije spomini*: Med Hajfo, Alepom in Ljubljano: Andraž Rožman (avtor), Mohamad Al Munem, Boštjan Videmšek (moderator). **Ob 21.30 sledi koncert benda Ane Čop.**

Četrtek, 1. 8. ob 20.00: Pogovor o tematski številki revije *Rast* o filmu: Klemen Žunin, Karmen Hrovat (raziskovaleca dolenske kinematografije), Žiga Virč (režiser, scenarist), Kaja Cvelbar (moderatorica, urednica revije *Rast*). **Ob 21.30 sledi koncert skupine Neomi.**

Sobota, 3. 8. ob 20.00: Pogovor Gogakrimi: Tadej Golob (Jezero, Leninov park), Mirt Komel (Medsočje), Miha Mazzini (Zemljevidi tujih življenj), Agata Tomažič (moderatorica).

Ob 21.30 sledi koncert benda Ane Čop.

Foto: arhiv založba Goga

Četrtek, 8. 8. ob 20.00: Pogovor o romanu *Kruh prah*: Marko Sosič in Ksenija Horvat (moderatorica).

Ob 21.30 sledi koncert benda Ane Čop.

Četrtek, 22. 8. ob 20.00: Pogovor o knjigi *V Elvisovi sobi*: Sebastijan Pregelj (avtor) in Svetlana Slapšak (moderatorica). **Ob 21.30 sledi koncert Full Moon Collective.**

NOVO MESTO SHORT – FESTIVAL KRATKE PROZE:

Torek, 27. 8. in sredo, 28. 8. ob 19.00 in 21.00: pogovori z nominiranci za nagrado Novo mesto (nominirance bomo razglasili v petek, 12. 7., na Vodnikovih domačiji v Ljubljani).

Četrtek, 29. 8. ob 18.00: Pogovor o pohlepu: Miha Mazzini, Boris Dežulović, Janez Škrabec, Violeta Bulc, Karel Gržan in Samo Rugelj (moderator).

Ob 20.00: Pripovedovalski večer na temo pohlepa: Miha Mazzini, Boris Dežulović, Ahmed Burić, Agata Tomažič in Ivana Djilas.

Petek, 30. 8. ob 19.00: Pogovor z vsemi štirimi nominiranimi in podelitev nagrade – vodi Carmen L. Oven.

Po podelitvi sledi koncert Sounds of Slovenia Trio/Sozvočja SlovenijeTrio.

Sobota, 1. 9. ob 10.00: zajtrk z nagrajenko ali nagrajencem in Carmen L. Oven (moderatorica)

Foto: arhiv založba Goga

> Tina Cigler, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto

ŽUR VSEH KULTUR NAPOLNIL GLAVNI TRG

Koncerti, kino na prostem, ulični spektakli, stand up, svetovna kulinarika, lutke – to je bil 11. festival Teden kultur, ki ga je med 8. in 14. junijem obiskalo rekordno število obiskovalcev. Vsako leto junija pričara utrip in vzdušje različnih dežel, iz katerih prihajajo ljudje, s katerimi si delimo Novo mesto in Slovenijo. S tem dokazuje, kako prijetno in pestro je lahko sožitje različnih kultur.

Festival Teden kultur je letos z izjemo dveh dogodkov v celoti potekal na prenovljenem Glavnem trgu in tako po letih gostovanja na različnih mestnih lokacijah naposled dobil svoje stalno prizorišče. Vsak dan od ponedeljka do petka so se v Mini Tednu kultur za otroke vrstile popoldanske lutkovne in ulične predstave ter ustvarjalne delavnice, večerni Maxi program pa je ponujal sproščeno urbano vzdušje.

Odziv je mejil na neverjetno. V ponedeljek, ki ne slovi ravno kot dan, ko se gre v Novem mestu »zvečer ven«, so

obiskovalci dobesedno preplavili trg, da bi slišali dve vroči in eno vzpenjajoče se ime slovenskega stand-upa: Perico Jerkoviča, Admirja Baltiča in Marka Džamastagića. (Zadnji je, zavedajoč se zapletenosti njegovega priimka, zbranim dovolil, da ga poenostavimo v Dežman.) Ko je torkovo plesno predstavo dež pregnal v knjižnični atrij, to ne le ni nikogar ustavilo, ampak so se odzvali celo povabili in na odru pri dnevni svetlobi zaplesali z nastopajočimi. V sredo pa so s Sankofo peli zapletena afriška besedila. Veličasten je bil tudi pogled na petkov zaključek festivala, ko so se na stojnicah in ob njih

predstavljale številne kulture, med njimi pa je blizu tisoč obiskovalcev dokazovalo, da se vsaj pri kulturi in kulinariki izvrstno razumemo.

Organizator festivala Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto je duh Tedna kultur razširil tudi na gostinsko ponudbo na trgu: Vovko Arkade bar, Pub Pri vodnjaku, Knjigarna Goga, Mestna kavarna, Pivnica Kralj Matjaž in Čajarna Stari most so stregli posebne napitke iz različnih držav, Situla pa je ves teden pripravljala malice in večerje z vsega sveta.

MINI TEDEN KULTUR ZA OTROKE

Sosedi v izvedbi Teatra PolPet sta pokazali, da se lahko dobro razumemo, tudi če smo si popolnoma različni, le pogovarjati in slišati se moramo.

V lutkovnem muzikalu Super Brina so vneto sodelovali tudi mali obiskovalci - Jose in Ana iz Gledališča Malih Velikih sta jih poklicala na pomoč, ko je bilo treba z dobroto razorožiti pohlepne Zlatoljuba.

Vragolije kolumbijskega klovna (Camilo Acosta Mendoza) so se po slabi uri zaključile z vsesplošnim plesom in miganjem z boki ob spremljavi njegove glasbene skrinjice.

Ganski akrobat Eric Adonbila je otroke pripravil do glasnih vzklikov že, ko je na prstih spretno vrtel en lavor za pranje perila. Takrat še niso vedeli, da jih zna vrteti pet naenkrat!

Mini Teden kultur so zaključili otroci iz Brezja s koreografijo Čarobnost življenja, s katero so navdušili žirijo na območni reviji plesnih skupin Plesne miniature in se uvrstili na regijsko raven. V družbi najboljših pa bodo nastopili na festivalu Pika miga oktobra v Velenju. Čestitamo!

Otroci so navdušeno vrteli kolo sreče, ki ga je postavila točka Europe Direct Novo mesto, in spoznavali evropske države. Navdušenje nad nagradami je bilo zelo glasno.

MAXI TEDEN KULTUR

Teden kultur je odprl koncert MePZ Krka Will Rock You z zborovskimi izvedbami svetovnih uspešnic ob glasbeni spremljavi gostov in mladinskega pevskega zbora.

»Nekaj ljudi je prišlo«, je med stand-upom Admirja Baltiča na FB-ju iz zaodrja komentiral naslednji nastopajoči Perica Jerkovič.

Beatboxer Murat in plesalka Maša Kagao Knez sta z nagrajeno predstavo Lakeless navdušila nabito poln atrij knjižnice, kamor smo pobegnili pred dežjem. Osupljiva kombinacija glasu in giba.

Za afriško vzdušje na trgu je poskrbela vokalna zasedba Sankofa, ki je pela, pripovedovala in plesala afriške zgodbe. Ni trajalo dolgo, da je pomagala tudi publika.

Muzejski vrtovi so postali kino na prostem, vrteli so se filmi s Festivala migrantskega filma in na Berlinalu nagrajena finska komedija o absurdnosti evropske birokracije. Za prigrizek pa francoska pita.

Na zaključku festivala so se na stojnicah in ob njih s kulinarčno, glasbeno in ustvarjalno ponudbo predstavljale Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna Gora, Hrvaška, Makedonija, Albanija, Afganistan, Eritreja, Sirija, Rusija in Kitajska.

Za glasbo na zaključku Tedna kultur so od popoldneva do večera skrbeli kar trije mladinski pihalni orkestri: domači iz Glasbene šole Marjana Kozince ter gosta iz Schüpfheima (Švica) in Bihača (BiH).

HVALA

sofinancerjem: Mestna občina Novo mesto, Europe Direct Novo mesto (Razvojni center Novo mesto), Krka, d. d., Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Ministrstvo za kulturo, Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Creative Europe, Evropa za državljanke

partnerjem: MePZ Krka, Festival migrantskega filma (Slovenska filantropija), Založba Goga, projekt REFRESH, Dolenjski muzej, Knjižnica Mirana Jarca, Društvo Est=etika, Reciklarna, LokalPatriot, Vina Zajc, Zavod Boter

Sirijski brivec Ahmad Shami je bril in strigel po naročilu. Pri 36 stopinjah tistega dne je mnogim odleglo, ko so se lahko znebili odvečnih las in dlak.

Kako kulturno dediščino Novega mesta skozi svoje pesne oči vidi 12 mladih iz Romunije, Italije, Španije in Slovenije, so pokazali z jazz balet/hip hop koreografijo, ki je ves čas festivala nastajala v sodelovanju s Plesnim studiem NM in pod okriljem projekta Refresh, ki ga vodi Združenje zgodovinskih mest Slovenije.

MESTNI UTRIP IN NOČ NAKUPOV

Utrip mestnega jedra do ne dolgo nazaj ni dajal vtisa živahnosti, saj mestno jedro ni ponujalo primerjalnih prednosti pred nakupovalnimi centri ali stanovanjskimi naselji. Nasprotno, vse je bolj komplicirano in dražje: dostop, dostava, obnova nepremičnin, javni red in mir ... In historična podoba ter nostalgija za starimi časi, ko je bilo mestno jedro edini prostor nakupovanja in druženja, nista več preglasili minusov. Enostavno ni bilo več konkurenčno nakupovalnim središčem, ki so specializirana za čim bolj enostaven dostop, nakup, druženje. Tudi druženje v živo ni več tako visoko na lestvici prioritet, kot je bilo pred leti, ko nismo vsi po žepih nosili naprav, ki nam omogočajo življenje v vzporednih, digitalnih svetovih.

Zato smo se tisti, ki v mestnem jedru preživljamo največ časa, torej tisti, ki v mestu opravljamo svojo dejavnost, leta 2015 povezali in nastal je dogodek, ki naj bi prebivalce spomnil na eno od osnovnih dejavnosti v mestnem jedru. Ta je, kot pove že ime glavne ulice – Glavni trg – trgovanje. Nastala je prva Noč nakupov. Obisk je presešel vsa pričakovanja in po dolgem času je mestno jedro dobilo utrip, kot si ga zasluži.

Odziv na prvo Noč nakupov nam je dal vetra v jadra in najbolj zainteresirani poslovni subjekti smo ustanovili Zavod »Grem v mesto«. In ta je, poleg ostalih aktivnosti, ki so bile zadnja tri leta povezane predvsem s potekom obnove, do sedaj organiziral deset Noči nakupov.

Zdaj je mestno jedro prenovljeno, kar je bilo nujno potrebno. V zavodu pa si postavljamo vprašanje, kako naprej. Jedro je med vikendi živahno, predvsem dopoldnevi med tednom pa so še bolj žalostni. Ravno ti pa so za uspešnost poslovnih dejavnosti najpomembnejši. Saj tudi druženje med vikendi ali ob večerih ne bo prijetno, če nas bodo spremljale prazne

in zapuščene izložbe, v katerih bodo visele reklame za obisk nakupovalnih centrov.

En del odgovora nosi prava ponudba, ki je v peš conah po ekonomski logiki drugačna. Zagotovo je težko peš nesti tedensko zalogo »fasunge«. Novo skodelico, čevlje, kostimček, dizajnersko lučko, buteljko vina, košaro sveže zelenjave pa človek z veseljem nese po mestnem trgu.

A še tako dobro ponudba, ki je že sedaj solidna, ne bo premamila domačinov, če ne bo vzpostavljena osnovna infrastruktura, v prvi vrsti dovolj urejenih parkirnih mest v neposredni bližini in nato še urejen mestni potniški promet, urejen dostop za gibalno ovirane, dostava za prebivalce ter urejene kolesarske steze.

Pa tudi vse to ne bo pomagalo, če prebivalci ne bomo sprejeli kulture mesta. Saj mesto smo ljudje, ki v njem živimo, zato je še najpomembnejše, da prevzamemo držo mesta z bogato dediščino kulturne, zgodovinske in ekonomske prestolnice. Potrebno je ozavestiti, da je Glavni trg

nekaj posvečenega za vse nas in za celo jugovzhodno regijo, da se za na Glavni trg obleče »ta fin gvant«. Tukaj se gremo druženje, nakupovanje, izobraževanje in kulturo. Sem pridemo pokazat najboljše dele sebe, tu prodajamo in kupujemo najboljše, kar imamo. Ker je to najbolj elitni prostor v regiji.

In ko bomo sami cenili lastno zgodovino in prostor, lahko na tem začnemo graditi tudi mestni turizem. Saj mestna jedra živijo in se bogatijo z izmenjavo, ki ima v današnjem času ime turizem.

Foto: arhiv zavoda Grem v mesto

VABLJENI V CENTER MESTA PO NAKUPIH, BOGATO GOSTINSKO PONUDBO IN OSTALE STORITVE.

V MESTNEM JEDRU VAS PRIČAKUJEMO NASLEDNJI PONUDNIKI:

TRGOVINE

TELEKOMUNIKACIJE

A1 NOVO MESTO CENTER

PREHRANA IN PREHRANSKA DOPOLNILA 6X

ČAJARNA IN DELIKATESA STARI MOST, 3-LAB, MERCATOR,
NAJ ZAME, LOJATA, BUTIČNA TRŽNICA

URARSTVO 3X

URARSTVO NOVAK, MAJDA KOS, IGOR KLEMENC

ZLATARNA 2X

KARAT, BARTOL

CVETLIČARNA

CVETLIČARNA ARKADE

ŠPORTNA OPREMA 2X

OBSEŠN, AMBASADOR

OBLAČILA 11X

VILINKA, PALMERS, PLETISA, ONA ON, BUTIK MONIKA IN LOLIPOP,
BESTI'E, BUTIK SABINA, JULIJA, GALEB, POLZELA

OBUTEV 4X

ALPINA, GANEŠA, LA SCARPA, ARS

DARILNA TRGOVINA 2X

ŽEFRAN, TIC

KNJIGARNA, PAPIRNICA 3X

MLADINSKA KNJIGA, GOGA, KNJIGARNA KAPITELJ

OPTIKA

POLJŠAK

GLASBENA TRGOVINA

BOBENČEK

MALE ŽIVALI

ZOO GOLI

KMETIJSTVO, VZGOJA RASTLIN 2X

DOBRO ZATE, AGRO TRGOVINA

V mestu lahko obiščete tudi tržnico, Knjižnico Mirana Jarca, Anton Podbevšek Teater, Kulturni center Janeza Trdine, Glasbeno šolo Marjana Kozine, Dolenjski muzej, Jakčev dom, Kapiteljsko in Frančiškansko cerkev, notarja in številne odvetnike, storitve oblikovanja in arhitekture, ter mnoga interesna društva.

**VELIKO RAZLOGOV,
DA OBIŠČETE
MESTNO JEDRO!**

STORITVE

GOSTINSTVO 11X

PRI VODNJAKU, ARKADE BAR, ČAJARNA STARI MOST, PRI SLONU,
HIŠA KULINARIKE, SAN SEBASTIAN, GO PIZZA GO, MESTNA KAVARNA,
PIVNICA KRALJ MATJAŽ, KLUB VIDA, PIE SHOP

FRIZERSTVO 6X

TRIM - SIMON POTOKAR, HAVAJANA JANJA SMOLIČ, FRIZERSKI SALON
ZLATA, FRIZERSKI SALON PLEŠKO BRANKA
IN MAR&CO - MARKO PLEŠKO, SALON CLAUDIA

FOTOGRAFIRANJE

FOTO ASJA

TURISTIČNA AGENCIJA 5X

MANA, KOMPAS NOVO MESTO, SONČEK, RELAX, KOMPAS D.D.

HOTEL, HOSTEL 2X

HOTEL CENTER NOVO MESTO, HOSTEL SITULA

JEZIKOVNA ŠOLA

YURENA

NEPREMIČNINE 2X

RE MAX, INTELEKS

KLJUČAVNIČARSTVO

ŽARKO KRESE

ČEVLJARSTVO

ČEVLJARSTVO HENRIK KOLENC

ŠIVILJA

ANICA JERŠIN

FOTOKOPIRANJE

IRIS NOVO MESTO

HRANILNICA, BANKA 4X

UNICREDIT, DELAVSKA HRANILNICA, LON, KBS

SECOND HAND

RECIKLARNA

RAČUNOVODSTVO

MAGRAS

ZDRAVJE 5X

PEDIKURA PEDIMAN, BIORESONANCA IZVIR,
MASAŽNI SALON MATJAŽ BUČAR, POT SRCA - MILENA MATKO, MASAŽNI
SALON JANA RIOSA

VADBE, DRUŽENJE 6X

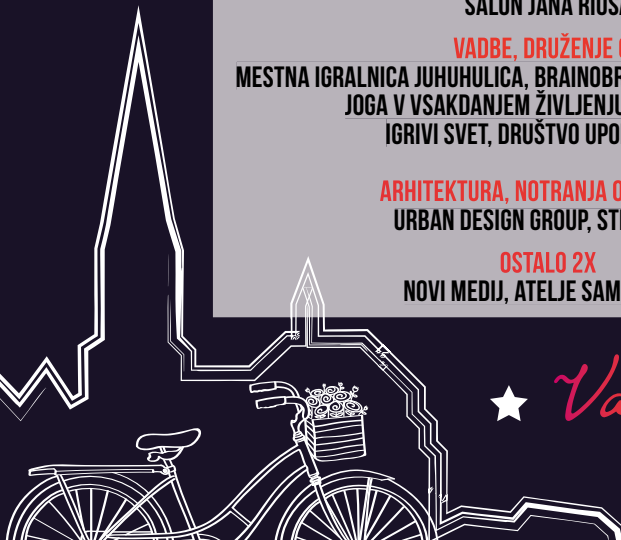
MESTNA IGRALNICA JUHUHULICA, BRAINOBRAIN, PLANINSKO DRUŠTVO,
JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU NOVO MESTO,
IGRIVI SVET, DRUŠTVO UPOKOJENCEV

ARHITEKTURA, NOTRANJA OPREMA 2X

URBAN DESIGN GROUP, STRUKTURA

OSTALO 2X

NOVI MEDIJ, ATELJE SAMO KRALJ

★ *Vabljeni!* ★

TURIZEM PARTNERSKIH MEST: NA MORJE V ČRNO GORO KOT POSEBNI GOSTJE

V okviru projekta *Twinning tourism – turizem partnerskih mest*, ki ga koordiniramo na novomeški občini, je črnogorsko partnersko mesto Herceg Novi za občane Mestne občine Novo mesto pripravilo posebno ponudbo.

POSEBNA PONUDBA V HERCEG NOVEM ZA OBČANE NOVEGA MESTA

- 20 % popust pri bivanju v hotelu »Play« v Igalu v obdobju od 1. 10. 2019 do 1. 5. 2020.

Potrebna je rezervacija prek info@hercegnovi.travel, s pripisom, da ste občan Mestne občine Novo mesto.

- 50 % popust pri nakupu katerikoli kartice Herceg Novi (mestne kartice s popusti in brezplačnimi vstopninami).

Kartica se lahko kupi v kateremkoli Turistično informacijskem centru v Herceg Novem. Za uveljavljanje popusta se je potrebno izkazati z osebnim dokumentom.

SEE MORE PAY LESS

HERCEG
NOVI
CARD

Kontaktna oseba:

Dalibor Vuković

Turistična organizacija Herceg Novi

www.hercegnovi.travel, info@hercegnovi.travel

Telefon: + 382 31 350 820

Foto: Turistična organizacija Herceg Novi

JUNIJSKA SLOVESNOST OB POČASTITVI 25. OBLETNICE PARTNERSTVA S KATALONSKIM MESTOM VILAFRANCO DEL PENEDÈS

V letošnjem letu obeležujemo 25. obletnico podpisa sporazuma o partnerstvu med Mestno občino Novo mesto in španskim mestom Vilafranca del Penedès, ki sta ga 29. julija 1994 podpisala tedanji župan Vilafrance del Penedès Joan Aguado i Masdeu in predsednik Skupščine občine Novo mesto Franci Koncilija. Obletnico partnerstva bomo skupaj s predstavniki Vilafrance slavnostno obeležili na predvečer Praznika situl, 28. junija 2019, ob 19.30 uri, v Knjižnici Mirana Jarca ter se na ta način katalonskim partnerjem zahvalili za dolgoletno uspešno sodelovanje. V sklopu prireditve bo poleg slavnostnih nagovorov in glasbenih vložkov, vrhunec večera predstavljalo odkritje spominskega obeležja v počastitev 25 let sodelovanja med mestoma v Parku Rastoče knjige.

VILAFRANCA DEL PENEDÈS: VINORODNO IN TRGOVSKO SREDIŠČE

Vilafranca del Penedès (v nadaljevanju: Vilafranca) je glavno mesto okrožja Alt Penedès in se nahaja le eno uro vožnje od Barcelone, prestolnice Katalonije. Mesto je bilo ustanovljeno sredi 12. stoletja, ko je bilo prepoznano kot glavno komunikacijsko središče. Danes v Vilafranci živi okoli 40.000 prebivalcev, predvsem zaradi odličnih prometnih povezav in močnega lokalnega gospodarstva (vinska industrija), ki privablja ljudi iz podeželskih območij Alt Penedès. Predstavlja središče tradicionalne lokalne vinogradniške industrije in skupaj s sosednjim mestom Sant Sadurn d'Anoia tvori najpomembnejšo vinorodno regijo v Kataloniji. Pomembno vlogo v lokalni industriji igrajo tudi tekstil, metalurgija, predelava hrane in gradbeni materiali. Vilafranca tako predstavlja pomembno trgovsko središče.

MESTO PREŽETO Z GLASBO IN ZABAVO TER BOGATO ZGODOVINSKO IN KULTURNO DEDIŠČINO

Zgodovinsko gledano je Vilafranca eno najpomembnejših srednje velikih katalonskih mest zaradi pomembne zgodovinsko-kulturne dediščine, ki jo tvori skupina redno obnovljenih srednjeveških stavb (zaradi česar je Vilafranca videti kot srednjeveško mesto). Obstajajo tudi številne modernistične stavbe velikega pomena, ki so bile zgrajene v času širitve mesta konec 19. stoletja.

Gotska cerkev Svete Marije, kraljeva palača (Palau Reial) in palača Palau Balta se nahajajo v zgodovinskem središču mesta. Palau Reial iz 13. stoletja hrani mestni muzej z zbirkami arheologije, paleontologije, ornitologije, keramike in sakralne umetnosti ter muzej, posvečen vinu (Vinseum). Med pomembne spomenike sodijo cerkev Sant Joan, samostan Sant Francesc in številne stare trgovske hiše, kot so Palau del Fraret, Palau Macià, Casal dels Gomà in Casal del Marquès d'Alfarràs.

Sprehod po impresivnem gotskem središču Vilafrance ponuja poleg na odprto in prijetno mesto, polno zgodovine in modernosti. Odlično priložnost za nakupovanje predstavlja tradicionalna tržnica sadja in zelenjave s 400 stojnicami z več kot 800-letnimi izkušnjami. Na voljo pa je tudi veliko šarmantnih in specializiranih trgovin, velikih nakupovalnih

Vsi, ki bi želeli obiskati Vilafranco del Penedès se za informacije in pomoč lahko obrnete na spodnja kontakta:

Carme Ribes Porta
Cap del Servei de Relacions Internacionals
Ajuntament de Vilafranca del Penedès
PL de L'Àgora, 1 - 08720 Vilafranca del Penedès
Telf. +34 938 180 137
cribes@vilafranca.org - <http://www.vilafranca.cat>

Council Tourism Office
c/de la Cort, 14, bottom floor
Tel.: 00 34 93 818 12 54 or 00 34 93 892 03 58 – ext. 142
Fax: 00 34 93 818 14 79
turisme@vilafranca.org - <http://www.turismevilafranca.com/en>

prostorov ter majhnih trgovin. Vsako drugo nedeljo v mesecu pa se lahko na obrtniškem trgu začuti pristi antični pridih skupaj s starodavnim zbirateljstvom.

Mesto je prežeto z bogato kulturo ter veliko umetniško in tradicionalno vrednostjo. Mestni festival imenovan *Festa Major* ali Velika zabava, ki je bil zaradi ohranjanja folklorne in kulturnega bogastva razglašen za nacionalni interes, je najbolj prepoznaven in izstopajoč, predstavlja pa edinstveno in neprimerljivo mešanico ognja, glasbe, kulture in zabave.

Zelo znani predstavniki katalonske kulture v mednarodnem merilu so tudi tako imenovani Castellers de Vilafranca, ki predstavljajo kulturno in športno združenje, katerega glavni cilj je graditi človeške stolpe. Danes njihovo združenje tvori več kot 400 članov vseh starosti.

Vilafranca in regija Alt Penedès sta tudi eno od območij z največjim turističnim potencialom v Kataloniji. Kultura vina

je prisotna in tesno povezana z vsakim tamkajšnjim družbenim dogajanjem, ter tako izraža njihov način bivanja. Vinska kultura je simbol identitete tamkajšnjih prebivalcev, Muzej vina, ki se nahaja v zgodovinskem središču, pa predstavlja najboljši primer povezave med kulturo vina in prebivalci Vilafrance.

PARTNERSTVO Z NOVIM MESTOM SE KREPI NA ŠTEVILNIH PODROČJIH

V 25 letih so se med Vilafranco in Novim mestom odvijale številne izmenjave na športnem, kulturnem in družbenem področju, ki so tako nadalje krepila prijateljstva med občani in skupnostmi obeh mest. Sodelovanje je tako potekalo v izmenjavi likovnih ustvarjalcev, folklornih in glasbenih skupin, izmenjavi športnih klubov in udeležbe na mednarodnih športnih turnirjih, izmenjavi prostovoljcev s področja humanitarnih dejavnosti, kmetijstva, kulinarike in turizma, ter gospodarskega sodelovanja. Medsebojno povezovanje je tako privedlo do številnih izmenjav društev, klubov, šol in gospodarskih organizacij med obema mestoma. Trenutno poteka intenzivno sodelovanje pri evropskem projektu Twinning tourism – turizem partnerskih mest, katerega namen je vzajemno promoviranje turističnih ponudb pobratenih in prijateljskih mest ter kulturne dediščine.

ALI JE RES ŽE KONEC?

Tako se te dni sprašujejo devetošolci OŠ Brusnice. Kakšne spomine imajo na osnovno šolo? Kakšne načrte za prihodnost?

Štejemo zadnje dneve našega osnovnošolstva. Z lepimi spomini, a vendar z vzponi in padci, zapuščamo osnovno šolo. Kmalu se bomo podali v nov in neraziskan svet. Prestop v srednjo šolo je zahteven, saj postane posameznik popolnoma svoboden, se mi zdi ... (Maj)

Tako smo srečni, da se sploh več ne učimo ... Učitelji nas še priganjajo k zaključevanju ocen. Mi pa se veselimo valet, izleta in srednje šole – postal bom avtoserviser. (Adijan)

Moja največja želja je, narediti izpit za skuter, da se bom lahko peljala v srednjo šolo in postala medicinska babica. Pomagati na svet malemu človečku se mi zdi moje poslanstvo. (Neja)

Med počitnicami bom šel na morje, matematiko pa bom pustil doma. Jeseni pa v nove, tokrat drugačne šolske klopi. (Žan)

Jaz pa bi šel najprej po nakupih na prenovljeni novomeški Glavni trg, potem bi se posladkal s sladoledom in prebral revijo Avtobild. (Gregor)

Veselim se že pečenja klobasic na domačem žaru. To res rad delam! (Otis)

Med počitnicami bom predvsem delal z mami v našem baru in si z zasluženim denarjem kupil računalnik. Potem bom na 3-dnevnih počitnicah kot prostovoljec pomagal ljudem. Konec avgusta pa bom šel na 7-dnevne športno-glasbene počitnice, ki jih organizira moj učitelj kitare. Čeprav bodo moje počitnice bolj delavne, se jih neskončno veselim. (Adam)

Hvaležen sem učiteljem, ki so nam dali trdno odskočno desko za življenje. Med počitnicami pa bom čim več treniral, da bi kaj dosegel v nogometu in postal poznan. Zelo si želim, da bi v Novem mestu prenovili nogometni stadion in zgradili še eno novo igrišče, saj bi nam le-to omogočalo boljše razmere za trening. (Luka)

Je že konec? Da, nikoli več ne bomo šli skupaj v šolo v naravi, nikoli več se ne bomo skupaj potegovali za zmago pri zbiranju papirja, nikoli več ne bomo skupaj drveli na malico ... Srečno! (Nika)

ŠOLA V DOLŽU KMALU PRAZNUJE

**Ob vznožju Gorjancev, na sredi vasi, naša prijazna šola stoji.
V njej si nabiramo znanje zagnani mali Podgorčki, vsi razigrani.**

S temi verzi se začne himna osnovne šole v Dolžu, podružnice Osnovne šole Stopiče, kjer v dveh kombiniranih oddelkih pouk poteka od 1. do 4. razreda, šolska zgradba pa si roko podaja z dvema oddelkoma vrtca. Na šoli si zelo prizadevamo za ohranjanje kulturne dediščine, povezujemo pa se tudi z ostalimi podružnicami pod Gorjanci. Jeseni 2019 bo šola obeležila pomemben jubilej, saj so pred stotimi leti, natančneje 19. 9. 1919, v hiši domačina na Dolžu k pouku sedli prvi nadobudni učenci. Do izgradnje šolske zgradbe je pouk potekal še v eni hiši. Veselje nad novozgrajeno šolo pa je kmalu pokvarila vojna vihra, ko je bila šola precej uničena. Pridne roke so jo ponovno obnovile in hram učenosti pripravile naslednjim rodovom. Naša šola je zdaj energetske sanirana, obnovljena in skorajda pripravljena na veliko slavlje. Naj ob tem tudi zaključimo z delom himne:

*Prijatelj, povabljen še ti si med nas,
za vsakega gosta se našel bo čas,
za igre, za srečo, za sonce in smeh,
ki tu se zrcali prav v vseh očeh.*

Foto: arhiv PŠ Dolž

90 LET OSNOVNE ŠOLE CENTER

V letošnjem letu naša OŠ Center praznuje 90-letnico delovanja, ki jo bomo obeležili z vrsto aktivnosti: oblikovali smo jubilejni logotip naše šole, v okviru projekta »Učilnica na krilih časa« želimo oživiti dva prezrta, zapuščena atrija šole, pripravljamo razstavo arhivskega gradiva v knjižnici (stari učbeniki, glasila, revije ...) in likovno razstavo del naših učencev, izdali bomo zbornik šole z utrinki iz obdobja med letoma 2009 in 2019, v maju smo pripravili prireditev Vandraj, vandraj, vandrovc moj, na kateri smo predstavili umetniške dosežke naših učencev ter v zgodbo povezali učence, starše, učitelje in lokalno skupnost ... Vrhunec pa je bil 13. junija, ko je bila v Športni dvorani Marof tradicionalna prireditev ob zaključku šolskega leta z naslovom »Na krilih časa«.

Naša šola je bila zgrajena leta 1929. Takrat je bila najmodernejša in najlepša v vsej Sloveniji. Pouk v njej ni potekal le v času vojne med leti 1941 in 1945, ko je bilo poslopje bombardirano in uničeno. Sprva se je šola imenovala Ljudska šola, kasneje sta bili zaradi velikega števila učencev v stavbi I. in II. osnovna šola, ki sta se leta 1961 združili v enotno osnovno šolo z imenom Osnovna šola Katja Rupena. Največ učencev je šolo obiskovalo v šolskem letu 1969/70, in sicer 1844. Po osamosvojitvi Slovenije se je šola preimenovala v Osnovno šolo Center.

Od povojne obnove do danes je bilo na šoli le nekaj večjih posegov: obnova velike telovadnice po požaru 1971. leta, prizidek z manjšo telovadnico leta 1978, ureditev garderob za učence in preureditev šolske kuhinje leta 1979. Večja obnovitvena dela, to je zamenjava dotrajanih oken, so se ponovno pričela leta 2012 in so trajala šest let. Lani smo končno uspeli zamenjati vse radiatorje, ki so bili popolnoma dotrajani, in prenoviti en trakt WC-jev. Za letošnje počitnice načrtujemo obnovo kuhinje, pleskanje fasade in obnovitev vhodov v šolsko stavbo. Za to so predvidena sredstva v proračunu MO NM. Zelo bi si želeli tudi obnovitve preostalih dveh traktov WC-jev ter nadstreška pred vhodom v garderobe šole.

Dolgoročno bo treba razmišljati tudi o tem, da postaja šolska stavba pretesna. Največjo prostorsko stisko opazijo naši učenci pri urah športa. Pogoji za šport so res slabi, vendar smo se v zadnjem letu z MONM in Zavodom Novo mesto dogovorili za uporabo polovice športne dvorane Marof, ki je pregrajena tako, da je poskrbljeno za varnost naših najmlajših. Zaradi prostorske stiske imamo težave z garderobami za prvošolce, ki so sedaj kar ob prvem vhodu v šolo. Z uvedbo skupnega šolskega okolja za naselje Žabjak - Brezje smo glede prostora še bolj v skrbeh. Na razredni stopnji lahko le vsaka štiri leta oblikujemo tri (oz. s podružnico štiri) oddelke prvega razreda, saj nimamo učilnice, v katero bi namestili nov oddelek.

Nj. eksc. Param Jit Mann, indijski veleposlanik v Republiki Sloveniji, na obisku

Podjetniški krožek ustvarja

Predaja telovadne opreme

Otvoritev učilnice na prostem

Vandraj, vandraj, vandrovč moj – kulturno vandranje po šoli

Zlati bralci v šolski knjižnici

Dolga leta smo si prizadevali za celovito obnovo podružnične šole na Malem Slatniku ter za ohranitev in razširitev vrtca, ki domuje v šolskih prostorih. Skoraj deset let je trajalo, da je danes podružnična šola prijetna majhna šola, v kateri je moč bivati in izvajati izobraževanje, primerno sodobnemu času.

Veseli nas, da število učencev na podružnični šoli narašča in da je že večja kot marsikatera osnovna šola v slovenskem prostoru.

Veličastna šolske stavba je skozi desetletja ostajala skoraj nespremenjena, korenito pa so se v tem dolgem obdobju spremenili šolski predmeti, načini poučevanja, učni načrti, šolska dokumentacija, zamenjale so se generacije učiteljev in učencev ... Razvoju slovenskega šolstva je sledila tudi naša šola: v letih med 1975 in 1993 je bila šola vključena v celodnevno osnovno šolo, l. 1993 se je uvedlo podaljšano bivanje, ki danes na naši šoli poteka do 17.05, kar je specifična v slovenskem prostoru, v šol. l. 2001/02 smo vstopili v devetletko s sedmim razredom, leto kasneje pa še s prvim ... Ves čas uvajamo sodobne oblike in metode dela ter v zadnjih letih informacijsko tehnologijo, ki jo premišljeno umeščamo v pouk, saj se zavedamo, da učitelja in njegovega osebnega stika z učencem ne more nič nadoknaditi. Uspehi naših učencev na učnem in športnem področju so dokaz, da delamo dobro – učenci, učitelji in starši. OŠ Center je najuspešnejša šola v MO Novo mesto na tekmovanjih iz znanja ter zelo uspešna na športnem področju. Udeležujemo se mednarodnih tekmovanj in natečajev. Z Evropo se povezujemo prek projektov Comenius in Erasmus+, veseli pa smo tudi gostov iz beograjske šole Vlada Kostića, iz ruskega mesta Togliatti in iz Indije.

Po devetih letih naši učenci nadaljujejo izobraževanje na izbranih srednjih šolah. Iz pogovorov s srednješolskimi profesorji je razbrati, da so zadovoljni z znanjem naših učencev. Uspešnost naših učencev se vidi tudi v rezultatih NPZ-ja, ki so krepko nad slovenskim povprečjem – v zadnjih desetih letih za skoraj 6 (5,6) odstotnih točk. Največje odstopanje v 9. razredu je bilo kar slabih 13 (12,6) odstotnih točk.

Laskavi uspehi in nazivi nam veliko pomenijo in nas obvezujejo k trdemu delu tudi v prihodnje, zato v jubilejnim letu ne bomo počivali na lovoričkah. Začenjamo nove projekte in dejavnosti za izboljšanje delovnih pogojev na šoli. V maju smo zasnovali projekt »Učilnica na krilih časa« – Prostor nekje vmes, s katerim bi oživili dva atrija, pridobili kvaliteten prostor za pedagoško delo in prosti čas ter z različnimi dejavnostmi povezali starše, učitelje in učence ter jih spodbudili, da vsak po svoje aktivno sodeluje v vseh fazah projekta. Pri učencih želimo tudi krepiti odgovoren odnos do objekta in prostora v okolici šole. Ko bodo ideje izoblikovane, jih bomo predložili naši ustanoviteljici MO NM in se povezali s strokovnjaki s tega področja.

In kaj si ob rojstnem dnevu šole želi naša ravnateljica Marta Pavlin?

Marta Pavlin, ravnateljica OŠ Center: »Želja res nikoli ne zmanjka! Najprej si želim zadovoljne učence, ki bodo zapuščali našo šolo pripravljeni na življenje, in zadovoljne starše, ki bodo skupaj z nami, učitelji, motivirali učence za doseganje svojih ciljev. Želim si tudi nadaljevanja konstruktivnega sodelovanja z našo ustanoviteljico MONM in lokalno skupnostjo.

Na tradiciji šole se gradi sedanost in iz nje vodi pot v prihodnost. Novi in novi učenci nas spodbujajo, da gremo v korak s časom in da se trudimo, da bo naša šola tudi vnaprej sodobna vzgojno-izobraževalna ustanova, ki bo »kul« za nove generacije učencev.«

GLASBA POVEZUJE IN BOGATI

Glasbena šola Marjana Kozine Novo mesto že vrsto let deluje v mestnem jedru. Tako kot so naši prostori skoraj pripeti na Rotovž, je tudi delovanje Glasbene šole Marjana Kozine nerazdružljivo vpeto v vsa dogajanja v mestu ter sooblikuje njegov vsakdanjik.

Aktivno sodelujemo z vsemi vidnejšimi oblikovalci kulturnega utripa Novega mesta, naše poslanstvo glasbenega izobraževanja mladih je vpeto v vsakdanje dogajanje v mestu in v širšem regionalnem okolju. Povabila našim učencem in učiteljem, da nastopijo na številnih prireditvah ter jih tudi programsko sooblikujejo, samo potrjujejo kvaliteto dela naših učiteljev ter nadarjenost in zagnanost naših učencev. Lahko naštejemo kar nekaj ustanov, s katerimi smo sodelovali skupaj z Mestno občino Novo mesto: JSKD Novo mesto, KC Janeza Trdine, KC Primoža Trubarja Šentjernej, Dolenjski muzej, Knjižnica Mirana Jarca, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela, novomeške osnovne šole in vrtci na našem območju, Šolski center Novo mesto, Društvo prijateljev mladine Mojca in drugim. Veliko število kulturnih dogodkov, od občinskih prireditev, odprtij razstav, koncertov uveljavljenih skupin, do prireditev, ki jih organizirajo gospodarske družbe in društva, glasbeno popestrijo nastopi naših sedanjih ali bivših učencev in učiteljev.

instrumenta in petja ter nauka o glasbi v šoli obiskujejo tudi vaje orkestrov, številnih komornih skupin in pevskega zbora. Veliko učencev tako svoj prosti čas raje kot za računalnikom preživi z instrumentom v roki in v glasbeni šoli, na kar smo izjemno ponosni. Na šoli že vrsto let uspešno delujejo godalni, pihalni, harmonikarski in 95-članski

ki nastajajo včasih tudi na pobudo učencev, vsebinsko dopolnjuje in bogati njihov repertoar, saj se na sporedu velikokrat najdejo sodobne skladbe različnih zvrsti glasbe, od popularne, rokavske, narodnozabavne, filmske do jazza. Poleg igranja v šolskih orkestrih in komornih skupinah se naši učenci vključujejo tudi v ljubiteljske pihalne

Osnovno poslanstvo novomeške glasbene šole – učenje igranja na instrument in petja je že zdavnaj presešlo svoje okvire. Glasbeno šolo trenutno obiskuje okoli 650 otrok, ki poleg pouka

Novomeški simfonični orkester ter 60-članski pevski zbor, že nekaj let pa redno deluje tudi big band, kitarški orkester in Orffova skupina. Delovna nje v številnih komornih skupinah,

orkestre, ki jih je v ožjem in širšem okolišju kar šest, pevske zборе ter številne druge glasbene skupine. Vključevanje v skupine od posameznika zahteva veliko predznanja, razvija solidarnost in medsebojno spoštovanje, kar so vrednote, ki jih današnja družba še kako potrebuje.

Na naši šoli uresničujemo vzgojno-izobraževalne cilje, odkrivamo in razvijamo otrokovo nadarjenost in kreativnost ter jo s kvalitetnimi vsebinami strokovno vodimo in oblikujemo, obenem pa dajemo otroški domišljiji pristo pot, da se lahko svobodno razvije in izrazi. Svojo kreativnost lahko naši učenci izkazujejo v številnih šolskih projektih. Pomembnejši so vsekakor koncerti Novomeškega simfoničnega orkestra in ostalih orkestrov, ki delujejo na šoli ter glasbeno-scenske predstave za predšolske in osnovnošolske otroke. V letošnjem šolskem letu smo na oder KC Janeza Trdine postavili glasbeno

predstavo Mary Poppins, v katero je bilo vključenih okoli 120 naših učencev. Na odru so pokazali ne samo svoje glasbene, ampak tudi igralske in interpretacijske talente, saj so nosilci glavnih vlog v glasbeni predstavi uspešno združili glasbeni in igralski del ter osnovnošolske otroke v osmih predstavah za eno uro popeljali v pravljčni svet angleške guvernante Mary Poppins. Poleg pevskih solistov je v pravljici sodeloval 70-članski pevski zbor in 40-članski orkester. Vse skupaj sta koordinirala mentorica pevskega zbora in solistov ter scenaristka Petra Slak in dirigent mladinskega orkestra Miro Saje. Ustvarjanje glasbene predstave ni spodbudilo samo kreativnosti otrok, ampak tudi mentorjev, saj je bilo potrebno prilagoditi tako tekst kot glasbo ter ustvariti scenarij in oblikovati sceno za izvedbo, kar so mentorji in otroci z združenimi močmi odlično opravili. Navdušenje tri tisoč gledalcev je najboljši dokaz kvalitete takega načina dela ter potrjuje, da smo na dobri poti.

Foto: arhiv GŠ Marjana Kozine

*Glasbena šola Marjana Kozine
Novo mesto*

Soboto, Radlje ob Dravi, Gradež, Pančevo in Novi Sad. Domov smo prinesli 14 zlatih nagrad in kar 8 laskavih nazivov absolutni zmagovalec kategorije ter eno posebno denarno nagrado. Veliki uspehi naših učencev so nesporni dokaz dobrega vzgojno-izobraževalnega dela ter visoke strokovne usposobljenosti naših mentorjev. Ne smemo zanemariti tudi doprinosa korepetitorjev, katerim se za glasbeno podporo tekmovalnih nastopov iskreno zahvaljujemo.

Ko tako zazrti v preteklost pogledujemo v prihodnost, lahko mirno rečemo, da smo si na poti razvoja in napredka glasbenega izobraževanja v Novem mestu zastavili prave cilje: ambiciozne, motivirane in zadovoljne otroke, razumevajoče starše, ki podpirajo svoje otroke in njihove dejavnosti, aktivne, strokovne in kreativne učitelje, navdušeno publiko ter zadovoljne obiskovalce naših koncertov in prireditev.

Naj omenimo še eno dejavnost, ki jo na naši šoli zelo negujemo in spodbujamo, to so glasbena tekmovanja. Glasbena šola Marjana Kozine je bila tudi v letošnjem letu ena od uspešnejših glasbenih šol v Sloveniji, o čemer pričajo doseženi rezultati naših učencev na slovenskem in številnih mednarodnih tekmovanjih. Slovenskega tekmovanja mladih glasbenikov TEMSIG se je udeležilo kar 22 učencev na predtekmovanju, od tega jih je 10 napredovalo na državno tekmovanje in doseglo 4 zlate plakete ter eno 2. mesto. Mednarodna tekmovanja so nas ponesla v Trst, Beograd, Križevce, Treviso, Sremske Karlovce, Varaždin, Legnago, Celje, Pulj, Poreč, Mursko

MALI VRTNARJI NA EKO VRTU

Vrtec Brusnice leži v naravnem okolju ob vznožju Gorjancev. Vizija našega vrtca je »živimo v zdravem okolju«. Vsako šolsko leto izberemo prednostne naloge, ki nam pomagajo, da celostno sledimo zastavljeni viziji. V letošnjem šolskem letu smo izbrali naslednje: ekološko osveščanje in usmerjanje otrok v naravno okolje, sodelovanje družine v projektu »Rastoča knjiga« in uvajanje novih pristopov ter načrtovanj dela v odnosu do naravoslovnih in matematičnih vsebin. Z izvajanjem pestrih programov in dejavnosti našo vizijo uresničujemo vse leto.

V okviru naravoslovnih dejavnosti smo imeli naravoslovni dan z naslovom »Mali vrtnarji na eko vrtu«. Otroci zelo radi ustvarjajo na vrtu, še posebej, ker vedo, da je končni pridelek plod njihovega dela. Tako imamo tudi v vrtcu Brusnice svoj eko vrt, za katerega skrbimo celo leto. V

letošnjem letu smo se odločili, da prinesemo od doma avtohtona in udomačena semena in čebulice, ki ohranjajo našo kulturno dediščino. Že pri risanju načrta zasaditve so bili otroci zelo aktivni in domiselni. Po skrbnem proučevanju načrtov smo se skupaj z otroki lotili zasaditve. Vsak je želel posaditi ali posejati tisto, kar

je prinesel od doma. Otroci spremljajo razvoj rastline od semen do plodov in spoznavajo vrtni ekosistem. Naš vrt je zanimiv učni prostor za otroke, zaposlene, starše in okolje. Preko dejavnosti spoznavamo rastline, pridelke, vrtno prebivalce, naravne procese, pa tudi delo z orodjem in zemljo.

Foto: arhiv vrtca

Foto: arhiv MONIM

S CICIBANOM PLANINCEM ČEZ DRN IN STRN

Naravno okolje otroke spodbuja k ustvarjalni igri in nudi bogate izkušnje, zato se v vrtcu radi in veliko igramo na prostem. Naš vsakdan popestrimo z različnimi dodatnimi programi. Eden od teh je program Ciciban planinec, preko katerega se otroci spoznavaajo z vsebinami planinarjenja in pohodništva.

Ciciban planinec... Metka: »To je knjigca – noter damo žig, narišemo, kar smo videl.«

Jure: »To je, da gremo na izlet, hodmo, mamu malico.«

Planinski čevlji: Neža: »To so gojzarji. So črni, jih obujemo, da se copati ne umažejo, da se ne močijo. Moji gojzarji so visoki, imajo ježka, da jih lažje obujem. Luka: »Pri gojzarjih ne gledajo prsti ven, da nas ne zebe v prste.«

V nahrbtniku nosimo: Veronika: »Sem dala v ruzak oblačila, pa muco za igrat, pa sirovko, pa eno sladkarijo, dve čokoladici.« Marko: »Vzameš vodo al' pa čaj pa štručko.« (starost 4–5 let)

V program Ciciban planinec je v tem šolskem letu vključenih 229 mladih planincev iz petih enot našega vrtca. Strokovni delavci vzpetine, griče in doline spoznavamo skozi otroške oči, korake, nasmehe, pritožbe in navdušenje. Toda vse to nam polepša vrtčevsko življenje, saj nas na svojevrsten način poveže in obogati. Izleti in pohodi, ki jih strokovni delavci skrbno pripravimo in organiziramo, nam pomenijo zanimivo preživete dopoldneve, polne zanimivosti, srečanj z različnimi ljudmi in bogatejše druženje z otroki.

Otroke navdušuje svoboda gibanja, ugajajo jim skupne aktivnosti. Mali opazovalci in raziskovalci imajo veliko dela: zasledujejo tok vode v potočku, opazujejo vrvež mravelj na mravljišču, iščejo živalske stopinje v blatu, duhajo in spoznavajo rože na travniku ... Včasih jih obiščejo tudi gorski škratje, ki jim na skritem mestu puščajo drobne nagrade za njihov napor, hkrati pa prijetno vznemirjajo otroško domišljijo.

V nekaterih enotah našega vrtca na skupen pohod povabijo tudi starše. Enkrat letno pa za vse otroke in njihove starše organiziramo skupen pohod. Že drugo leto zapored v mesecu juniju spoznavamo Gorjance.

PEDENJPED, VRTEC ŠTEVILNIH PRIREDITEV

Deset let zaključnih šolskih prireditev vrtca Pedenjped, poimenovanih Pedenjšportnik, je že preteklo in upravičeno se lahko pohvalimo, da so res uspele. Priprave znotraj vrtca so skrbno načrtovane, organizacijsko razdelane do potankosti; pričnejo se že ob začetku šolskega leta. Zastavljeni so manjši organizacijski in izvedbeni timi po enotah, z zahtevno koordinacijo, skrbnim načrtovanjem in analiziranjem. Poleg vsebinskega oblikovanja posamezne prireditve je potrebno poskrbeti za varnost, nudenje prve pomoči in vsega ostalega, kar se pričakuje od organizatorja prireditve. In predvsem, najpomembnejši je tisti del, ko vzkliknemo: Odlično! To bomo naredili skupaj, otroci in starši bodo navdušeni. To bo spet nekaj dobrega za naše pedenjpedke!

Če se ozremo malce nazaj, so naše zaključne prireditve s pestrimi vsebinami tudi poučne, predvsem pa športne za otroke in mlade družine.

V lanskem letu je bila veličastna otvoritvena proslava na mestu – novozgrajena enota Videk in obnovljene enote Rdeča

Kapica, Pedenjped in Metka. **Pedenjped je zapisal svoje novo ime.**

Pa še leto nazaj smo **pedenjraziskovali** z jantarjem, le-ta nas je ponesel v svet skupaj z izjemno ekipo Dolenjskega muzeja, ki nas je prepričala v raziskovanje naše preteklosti.

V letu pred tem smo zaplesali **pedenjples** na šolskem igrišču pred ŠC Novo mesto; v preteklih letih pa smo **pedenjkolesarili** za rumeno majico in si prislužili kolesarski certifikat; igrali smo tudi športne igre na **pedenjolimpijadi**; ob svetovnem mundialu nogometa smo pripravili v Portovalu na nogometnem prizorišču pravi spektakel **pedenjnogomet**, v letih pred tem pa pretekli **pedenjgros** in še

nazaj bili na **pedenjprehodu okoli Novega mesta**.

In če še malo seštejemo, se lahko pohvalimo, da je na vseh prireditvah sodelovalo preko 5000 otrok in še dvakrat več staršev in ostalih obiskovalcev. Tako navdušeno zaključimo preteklo šolsko leto, s svojimi delovnimi rezultati vsi zadovoljni, pa malce utrujeni, ampak polni navdušenja zaradi srečnih in nasmejanih otrok.

V letošnjem letu, ko lahko dvignemo še zadnji mezinec na obeh rokah, toliko je zaključnih prireditev za nami in vsaka je nekaj posebnega, smo zaključni dogodek oblikovali z malo pridiha športnih aktivnosti, malo kulture in veliko razvedrila: **PEDENJPED JE PRIPRAVIL PRAVI PRAVCATI CIRKUS.**

Lokacija na gradu Grm v Novem mestu ni bila naključna – očaral nas je s kulturno zapuščino. Kakšne zanimive reči, okraski, slike na steni, pohištvo in drugo se skriva

navdušeno raziskovali grajske prostore, ugotavljali, kakšne navade so imeli nekdaj graščaki. Ali so morda obiskovali gledališča ali pa so jih obiskovali gledališčniki in glasbeniki kar na gradu, so se spraševali malčki. Dobil so odgovor, da so prihajali potujoči gledališčniki, in takrat je padla ideja o »Pedenjcircusu«.

Ta čudoviti dogodek, ki se je odvil v sončnem popoldnevu, je pritegnil malčke, starše, babice, dedke, da smo prišli v grad na »Cirkus«. Prizorišče dogajanja se je najprej odvijalo na dvorišču gradu, kjer so z glasbeno spremljavo vzgojiteljev zapeli otroci pevskega zborčka »Mali Pedenjped«. Voditelj Jure Marolt je naznanil pričetek, pozdravila nas je ravnateljica Meta Potočnik, nato je na oder stopil tudi župan MONM Gregor Macedoni in nas spodbudno nagovoril ob zaključku uspešnega šolskega leta.

In nato so nepozabni hoduljarji, žonglerji in klovni Gledališča Ane Monro prevzeli kolono ter nas popeljali v družbi Šentjernejskega pihalnega orkestra na

po grajskih sobanah. Z otroki smo skozi celo šolsko leto

veliki grajski vrt. Tu so se pričele cirkuške vragolije, delavnice za otroke, zabavne igre, lajnar in noro dobre čokoladne palačinke, slane prestice, sladkorna pena, pa tudi limonada iz domače Pedenjpedove kuhinje. Zabavo, veselje in zadovoljstvo otrok in staršev smo sklenili s čudovito gledališko predstavo *Riba*. Prav nenavadno hitro se je zmračilo, a v srcu zadovoljni in hvaležni čudoviti publikli smo odšli domov.

Bilo je resnično nepozabno doživetje na Grmskem gradu: mlado, žlahtno in rustikalno. Zatorej, hvala vsem, da ste si vzeli čas za svoje malčke, ki so komaj čakali, da vam lahko pokažejo vse svoje radosti v našem vrtcu.

Tako nam nikoli ne zmanjka izzivov in idej, saj jih otroci venomer prinašajo. Tudi med šolskim letom ustvarjamo nepozabne dogodke in dogodivščine, kot so: taborjenje otrok na vrtu igrišča enote Metka, vrtec v naravi v gorah, interne gledališke predstave in zimske nedeljske matineeje v gledališču ter tudi pevski zborček, silvestrovanja za otroke, papirna gledališča po vseh enotah s kamišibajem in še in še.

Vse to je naša prepoznavnost, edinstvenost Vrtca Pedenjped Novo mesto.

UJETI TRENUTKI

V četrtek, 6. junija, smo v Slavističnem društvu Dolenjske in Bele krajine zaključili 4. literarni natečaj poezije in kratke proze. Na svečani prireditvi v Parku Rastoče knjige pri Knjižnici Mirana Jarca smo podelili priznanja in nagrade udeležencem natečaja, ki so jih tri petčlanske komisije prepoznale kot najboljše.

V društvu ocenjujemo natečaj kot zelo uspešen, saj se je nanj odzvalo 129 avtorjev, povečalo se je tudi število udeležencev zunaj osrednjega slovenskega prostora. Tema, povezana s 120. obletnico Kettejeve in 70. obletnico Grumove smrti, je pritegnila tudi več osnovnošolcev in srednješolcev kot prejšnja leta. Najuspešnejši med njimi so poleg priznanja prejeli knjigo Toneta Pavčka Domu in rodu, odrasli pa izdelek Steklarstva Vidmar z začetnimi verzmi Kettejeve pesmi Na trgu. Vsi udeleženci natečaja so nagrajeni z objavo svoje pesmi oz. kratke zgodbe v zborniku Ujeti trenutki, ki poleg literarnih besedil prinaša še pregled dejavnosti slavističnega društva in dva strokovna članka o povezanosti Dragotina Ketteja in Slavka Gruma z Novim mestom. Izid zbornika sta tudi letos omogočili Mestna občina Novo mesto in Krka, d. d. Obiskovalci prireditve so lahko prisluhnili nagrajenim besedilom in odlični glasbi mladih glasbenikov, Nikite Kapušin Galuh ob spremljavi Alexa Zorka ter Matjaža Brežnjaka s Srednje elektro

foto: Bojana Medle

šole in tehniške gimnazije in violinistke Patricije Femc, ki vadi pod mentorstvom Šejle Usenik z Glasbene šole Marjana Kozine. Prireditev je povezovala članica slavističnega društva Mojca Mežik. Prireditev je tudi letos potekala v idiličnem okolju v Parku Rastoče knjige, kjer je bilo

ob tej priložnosti tudi odkritje novega lista novomeške Rastoče knjige, kot slavnostna govornica pa je nastopila Branka Kalenič Ramšak, članica Državnega sveta Republike Slovenije, ki je tudi pokrovitelj Rastoče knjige. Za izjemno zamisel o Rastoči knjigi in za njeno uveljavljanje pri nas in v tujini je predsednik RS Borut Pahor idejnemu očetu Rastoče knjige dr. Janezu Gabrijelčiču le nekaj dni po novomeški prireditvi podelil državno odlikovanje red za zasluge.

S prireditvijo v Parku Rastoče knjige je končan največji samostojni projekt pokrajinskega slavističnega društva, vendar pa smo šele na polovici leta. Pred članicami in člani je namreč pestra slavistična jesen: letošnji slovenski slavistični kongres bo namreč v Novem mestu, nadaljevali pa bomo tudi bomo z jezikovnimi delavnicami za širšo javnost.

DELAVNICE ROBOTIKE ZA OTROKE

Robotizacija in avtomatizacija sta postali realnost sodobnega časa. Otroci rastejo s tehnologijo in so dovzetni za učenje, še posebno če je zabavno. Dovolite nam, da opremimo vašega otroka z znanjem, potrebnim v 21. stoletju. Dovolite nam, da mu približamo robotiko na zabaven način.

Na **Razvojnem centru Novo mesto** (RCNM) smo v maju zaključili tretje delavnice **Robotike in zabavnega programiranja**. Namenjene so otrokom, ki jih zanima tehnika/računalništvo/robotika. Glede na to, da primanjkuje tehničnih kadrov in osnovne šole ne pokrivajo dovolj izobraževanja s področja robotike in računalništva, smo se na Razvojnem centru Novo mesto odločili, da tovrstne vsebine ponudimo sami.

Na delavnicah za mlajšo skupino (2.–5. razred) otroci sestavljajo **Lego Wedo robotke**, ki jih nato sprogramirajo, spoznavajo osnove programiranja v programskem jeziku **Scratch** in uporabljajo mini računalnike **microbit** z različnimi dodatnimi senzorji.

Pri delavnicah za starejšo skupino (6.–9. razred) dajemo večji poudarek varni uporabi tehnologije in spoznavanju različnih računalniških pojmov. Za kreativno ustvarjanje otroci uporabljajo komplete **Lego Mindstorm EV3**, programiranje pa spoznavajo prek jezika **Python**.

Letos se je delavnic udeležilo 94 otrok iz desetih osnovnih šol Dolenjske in Bele krajine. Zaključek celoletnih delavnic, ki smo ga obeležili 25. maja 2019 v Podjetniškem inkubatorju Podbreznik, pa je prinesel še eno presenečenje. Predstavili smo najmlajšega člana naše družine – čisto pravega robota (robotsko roko), ki nam ga je posodilo podjetje **FANUC** iz Celja, tudi uradni zastopnik enega izmed največjih proizvajalcev robotov na svetu. Ta pridobitev nam bo omogočila nadaljevanje izobraževanja in prehod od igrača na prave robote in robotske aplikacije. Razmišljamo tudi že o novih vsebinah za prihodnost.

Med poletnimi počitnicami organiziramo tedenske delavnice **Ciciban in robotek**, ki se bodo letos odvijale že tretjič in vsako leto pritegnejo več otrok. Delavnice so enotedenske in potekajo med poletnimi počitnicami, robotiko in sodobne tehnologije pa otroci spoznavajo skozi igro – le kdo si ne želi iz Lego kock sestaviti robotka, ki se lahko celo premika?

Delavnice potekajo v **Juliju** in **avgustu** na lokacijah v **Novem mestu, Trebnjem, Metliki** in Črnomlju med 8.00 in 16.00, od ponedeljka do petka. Otroci imajo zagotovljeno prehrano in vključene športne aktivnosti na prostem. Rok za prijavo je 20. junij 2019.

Najbližje delavnice za otroke iz občine Novo mesto bodo letos potekale v **Podjetniškem inkubatorju Podbreznik**, in sicer v naslednjih terminih:

- 1. 7.–5. 7.,
- 22. 7.–26. 7. ter
- 19. 8.–23. 8. 2019.

Več informacij o prijavi, urniku ter poteku delavnic dobite na spletni strani:

<https://robotika.rc-nm.si/poletne-delavnice/>

Vsekakor otroke čaka veliko novega znanja, prijateljstev in koristno preživeti poletni čas.

Za vsa vprašanja so vedno odprta vrata na Podjetniškem inkubatorju Podbreznik, Podbreznik 15, 8000 Novo mesto.

Kontakt za delavnice:

Marko Rudolf, Ciciban in robotek, tel: 041 278 319 in mail: marko.rudolf@rc-nm.si

CICIBAN IN ROBOTEK

POLETNE DELAVNICE

Delavnice Ciciban in robotek so enotedenske delavnice, ki jih izvajam med počitnicami. Delavnice približajo otrokom robotiko in sodobne tehnologije na zabaven način.

PRIKAZNA VAJA ZA EVROPSKEGA KOMISARJA

V začetku marca je v jami Kotarjeva prepadna v vasi Jama, blizu Novega mesta, Reševalni center Novo mesto Jamarske reševalne službe izvedel prikazno vajo. Predpostavka vaje je bila, da sta se v jamo Kotarjeva prepadna odpravila dva jamarja, pri raziskovanju pa sta v kapniški dvorani našla neeksplozivno ubojno sredstvo (neeksplozivna mina italijanske izdelave iz 2. svetovne vojne je bila res v jami). Pri vračanju iz jame je eden izmed jamarjev v paniki med plezanjem krajše stopnje padel in se poškodoval, drugi pa je splezal na površje ter poklical na številko 112. Alarmirali so Jamarsko reševalno službo ter hkrati Državno enoto za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi.

Predpostavka vaje je vedno zajeta v elaboratu, ki je predpogoj za varno izvedbo vaje v tolikšnem obsegu. Na tokratni vaji je sodelovalo več služb v Sistemu za zaščito, reševanje in pomoč. K sodelovanju je bila povabljena Državna enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi, ekipa Prve pomoči OZRK Novo mesto, PGD Lakovnice, JK Brežice, PU Novo mesto in NMP Novo mesto. Pripadniki Reševalnega centra Novo mesto JRS smo zavarovali območje vhoda v jamo in postavili bazo ter štab. V jamo se je najprej odpravila opremljevalna ekipa, ki je z vrvmi varno opremila dve smeri, po katerih so reševalci plezali v jamo in iz nje. Sledila je tako imenovana vox ekipa, ki je vzpostavila komunikacijo s površjem ter oskrbovalna ekipa z bolničarjema OZRK Novo mesto, ki je poškodovanca oskrbela oziroma mu nudila prvo pomoč. Za njimi se je v jamo spustila še ekipa, ki je pripravila jamo za varen prenos nosil do dna vhodnega brezna. Tudi zunanja ekipa je imela veliko dela, saj je opremila in pripravila vse potrebno za izvek nosil s pomočjo reševalnega manevra protiteže na dvojni žičnici. V tem času se je v jamo spustil tudi pripadnik DEvNUS. V

spremljanju jamarskega reševalca je jamo pregledal in zavaroval NUS.

Okoli poldneva nas je z delegacijo MORS obiskal evropski komisar za humanitarno pomoč in krizno upravljanje, g. Christos Stylianides. Z delom Jamarske reševalne službe in njene mednarodne enote CaveSAR se je seznanil že na lgu

Foto: arhiv JRS

v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje. Na poti proti Novemu mestu je evropski komisar zaradi vzpostavljenega video prenosa v jami lahko v živo spremljal dogajanje (oskrba in priprava poškodovanca na transport, priprava NUS na transport, delo jamarskih reševalcev v jami ...). Delegacija si je ogledala delovanje baze in štaba, zunanji del izvleka, transport nosil s poškodovancem do vozila NMP in predajo poškodovanca. Sledil je še izvek NUS in uničenje ubojnega sredstva.

S tem se je vaja reševalnega centra Novo mesto Jamarske reševalne službe zaključila.

Tovrstne vaje so za izurjenost in dobro pripravljenost jamarskih reševalcev nujne! V Sloveniji je registriranih prek 13.000 jam in čeprav so nesreče redke, se dogajajo. JRS ima prek 10 intervencij letno, Reševalni center Novo mesto pa po eno ali dve. Največkrat gre za reševanje živali, divjih in domačih, iznos NUS, občasno v jamo pade tudi kakšen naključni sprehajalec, gobar, gozdar.

LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA, POMEMBEN GENERATOR LOKALNEGA RAZVOJA

Programsko obdobje 2014–2020 se počasi zaključuje, s tem pa tudi priprava javnih pozivov in projektov za črpanje evropskih sredstev. To velja tudi za partnerstvo Lokalna akcijska skupina Dolenjska in Bela krajina (LAS DBK), ki jo vodi Razvojni center Novo mesto, d. o. o. Vmesna evalvacija Strategije LAS DBK je pokazala, da je bilo do konca leta 2018 potrjenih 25 projektov, pri izvedbi katerih sodeluje 78 deležnikov, razdeljenih pa je bilo 50 % sredstev, odobrenih v Strategiji. Veliko število deležnikov, vključenih v izvedbo projektov, je pričakovano, saj je eno od osnovnih načel programa CLLD («Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost»), partnerstvo, sestavljeno iz treh sektorjev – javnega, ekonomskega in nevladnega.

Kje vse je mogoče videti rezultate projektov, sofinanciranih iz sredstev CLLD - Strategije LAS DBK? V mestnem jedru Novega mesta Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma ureja Podeželsko izobraževalni center (Breg 1); občina Mirna Peč je s pomočjo financiranja uredila Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka; na Mirni je v športnem parku zrastle nova pumptrack steza; v Mokronogu se mladi in malo manj mladi družijo v fitnesu na prostem; mirnska dolina bo dobila nov promocijski center v Hiši družjenja in dobrot; v šentrupertski Deželi kozolcev je živahno tudi zaradi novih dogodkov, financiranih iz EU sredstev. Občina Šmarješke Toplice s projektom Nordijska hoja na podeželju nadaljuje tradicijo turistične občine; občina Škocjan se bo z novim Zeliščarskim centrom še bolj približala potrebam bodoče bivalne enote na Bučki. Živahno je tudi v Beli krajini. S pomočjo sredstev CLLD se urejajo Krajinski park Lahinja – vstopna točka, tradicionalni belokranjski hiši, leseni podij za opazovanje zaščitene rastlinskih vrst; v Jelševniku v občini Črnomelj se ureja interpretacijska točka črnega močerila; v Dobljčah se otroci veselijo novega otroškega igrišča; na Gačah je bila pozimi še boljša smuka tudi zaradi novih snežnih topov; metliški vinogradniki se že veselijo svojega centra v Hiši belokranjskih dobrot nasproti občinske stavbe ... Pomembni so tudi projekti lokalne samooskrbe s povezovanjem in izobraževanjem ponudnikov ter projekti medgeneracijskega sodelovanja.

Leto 2019 je leto javnih pozivov LAS Dolenjska in Bela krajina. Marca se je zaključil 3. javni poziv za sofinanciranje projektov iz sredstev EKSRP (Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja). Razpisana so bila sredstva za urejanje večnamenskih stavb znotraj vaških središč, za naložbe v javne površine (igrišča, tematske poti, vaška jedra), za vlaganja v manjšo turistično infrastrukturo ter za zaščito naravne in kulturne dediščine. Prejeli smo 14 novih projektov. Predvidevamo, da jih bo glede na razpoložljiva sredstva potrjenih okoli 10.

Konec junija se bo zaključil javni poziv za prijavo projektov, sofinanciranih iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR. Sofinancirane bodo vsebine, povezane z razvojem novih podjetniških modelov/povezav; projekti na področju mobilnosti; ohranjanja naravne in kulturne dediščine; projekti na področju oblikovanja novih socialnih mrež. Z odzivom terena smo zadovoljni in pričakujemo vsaj 8 novih projektov.

Predvidoma jeseni bo ponovno objavljen poziv za sredstva EKSRP, namenjena pa bodo za sofinanciranje projektov, povezanih s samooskrbo in projektov za mlade (urejanje šolskih vrtov, ubujanju tradicionalnih znanj ...).

Trenutno že potekajo aktivnosti za pripravo vsebin za novo programsko obdobje 2021–2027. Lokalne akcijske skupine so utrdile pozicijo lokalnega generatorja razvoja in pridobile zaupanje tako s strani

Foto: arhiv LAS

nacionalnih kot EU institucij. V novem programskem obdobju se bodo v izvajanje pristopa CLLD vključili vsi strukturni skladi, tudi Evropski socialni sklad. Program se bo izvajal po pravilih vodilnega sklada. Potekajo tudi pogovori, po katerih bodo lokalne akcijske skupine prevzele naloge posredniškega organa, ki jih sedaj opravlja Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter Ministrstvo za finance. S tem se bodo postopki potrditve projektov in izplačil zahtevkov skrajšali, povečala pa se bo odgovornost LAS. Prav z odgovornostjo LAS je povezana

tudi bodoča pravna organiziranost LAS kot samostojnih pravnih oseb.

Večino nalog, ki jih bodo v prihodnjem obdobju morale opravljati Lokalne akcijske skupine kot posredniški organ, LAS DBK že opravlja, zato zanj to ne bo predstavljalo večjih težav. Lokalne akcijske skupine bodo v naslednjem programskem obdobju postale še pomembnejše gonilne sile razvojnih idej tako na podeželju kot tudi v urbanih naseljih. Z ureditvijo Podeželsko

izobraževalnega centra znotraj mestnega jadra Novo mesto bo LAS DBK dobila pogoje zavečjo prepoznavnost in avtonomnost, dobila bo prostor za kreiranje idej, izvajanje delavnic in predstavitev že izvedenih vsebin. S tem bo program postal dostopen vsem, kar je tudi osnovno poslanstvo pristopa CLLD – »Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost«.

Jožica Povše, LAS Dolenjska in Bela krajina, Razvojni center Novo mesto, d. o. o.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

> Majda Luzar, Društvo za realizacijo idej Kocka

LIZIKA, POUČNO, USTVARJALNO IN AKTIVNO POČITNIŠKO VARSTVO ZA OSNOVNOŠOLCE

Za vse, ki se želijo med poletnimi počitnicami dobro zabavati, zraven pa še kaj naučiti, organizira **Društvo za realizacijo idej Kocka ob podpori Mestne občine Novo mesto** Poletne jezikovne delavnice Lizika. Na delavnicah bo poleg raznovrstnih aktivnosti poudarek na učenju tujih jezikov na zabaven in sproščujoč način: angleščina in nemščina, dodatno pa bodo otroci lahko uživali tudi v ustvarjalnih in športnih dejavnostih. **Organizatorji si prizadevajo otrokom popestriti počitnice, obenem pa tudi razbremeniti starše, ki čez poletje nimajo organiziranega varstva in želijo svojim otrokom privoščiti najboljše.** Poletne jezikovne delavnice Lizika bodo potekale v Športnem parku Loka.

PROGRAM

Na Poletnih jezikovnih delavnicah Lizika se otroci čim več naučijo na zabaven način - počitnicam primerno. Poseben

poudarek je namenjen aktivnostim na terenu in učenju uporabnih izrazov v določenih situacijah. Izvedba posameznih terminov je odvisna od števila prijav - delavnica se izvede v posameznem tednu, v kolikor je vsaj 10 prijav.

TERMINI (od ponedeljka do petka od 6.30 do 16.30 v juliju in avgustu).

- 1. termin: 1.7. - 5.7.
- 2. termin: 8.7. - 12.7.
- 3. termin: 15.7. - 19.7.
- 4. termin: 22.7. - 26.7.
- 5. termin: 29.7. - 2.8.
- 6. termin: 12.8. - 16.8.
- 7. termin: 19.8. - 23.8.
- 8. termin: 26.8. - 30.8.

URNIK:

- 6.30 – 8.00 jutranje varstvo in zajtrk
- 8.00 – 9.30 učenje tujega jezika na zabaven, sproščujoč način
- 9.30 – 9.45 odmor s sadno košarico
- 9.45 – 11.15 učenje tujega jezika na zabaven, sproščujoč način
- 11.15 – 11.45 odmor, priprava na kosilo
- 11.45 – 12.30 kosilo

- 12.30 – 13.00 priprava na popoldanske aktivnosti
- 13.00 – 15.15 ustvarjalne in športne aktivnosti
- 15.15 – 16.30 podaljšano bivanje

Udeležba na Poletnih jezikovnih delavnicah Lizika vključuje: 20 šolskih ur tujega jezika (angleščina, nemščina), 15 šolskih ur ostalih aktivnosti (športne in ustvarjalne delavnice), zajtrk, kosilo, sadno košarico in pijačo, jutranje varstvo, podaljšano bivanje, literaturo / delovne liste, majice in ostala darila.

POPOLDANSKE AKTIVNOSTI:

Organizirani bosta dve različni vrsti popoldanskih aktivnosti in sicer za **USTVARJALCE** in **ŠPORTNIKE**.

INFORMACIJE IN PRIJAVE

040 731 700 (Majda)
prijava@lizika.si,
www.lizika.si

Prijave zbiramo do zapolnitve mest.

							NOVO MESTO	PRIPRAVA S KAVLJI, NA KATERO SE OBEŠAJO OBLAČILA	GRMIČASTA JESENSKA VRTNA CVETLICA, GEORGINA	SPREMINJANJE HRANE V PREBAVNIH ORGANIH, DIGESTIJA	OBER	PODATKI, NAVEDBE
							PROSTOR, NAMENJEN ZA ZBIRANJE ODPADKOV					
							SREDSTVO ZA BARVANJE					
							PRIPADNIK ELEATSKE ŠOLE					
							SVINČENA KROGLICA ZA POLNJENJE NABOJEV					
							VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE				KAR NI NASIČENO	PREBIVALEC IRAKA
NAGON, SLA												
NOVO MESTO	PREBIVALKA GL. MESTA EGIPTA	KAR SE NAREDILI ZARADI DOLŽNE HVALEŽNOSTI	ITALIJANSKI FILMSKI REŽISER (SERGIO)	EVA LONGORIA	AM. DŽEZOVSKI SKLADATELJ, PIANIST (ELLINGTON)	ZVOK DOLOČENE VIŠINE AKADSKI BOG NEBA	ZRAK (lat.) PLOŠČAT OKROGEL PREDMET					
PISEC, SESTAVLJALEC KOLEDARJA								KEM. SIMBOL ZA NATRIJ MEHKONEBNIK				
NEMŠKI JEZIKOSLOVEC (JOHANN CHRISTOPH)							HRVAŠKI PEVEC (MIŠO) RAZČLENJEVANJE					
NEKDANJI MEDN. UMETNI JEZIK				LJUBKOVALNI NAZIV ZA PSA PRVI ZAKRAMENT			LESENA VRATA V PLOTU KAR DIHAMO					
LETALIŠČE PRI TRSTU						HORMON TREBUŠNE SLINAVKE BRANJEVEC						
DUHOVNIKI, DUHOVŠČINA					KVARTAVEC KOVAŠKI KRAJ POD JELOVICO					ČETRTO ČRKA GRŠKE ABECEDE		
ANTON ŽLOGAR			KAMNITA PLOŠČA REKA V S. FRANCJI				NASPROTJE NEREDA SIN, SINKO					
SESTAVIL: PETER UDIR	NAJVEČJI POLOTOK OB JADRANSKI OBALI 9 - 8 = ?					X MESTO V BAČKI, VOJVODINA		KEM. SIMBOL ZA NEON PRISTANIŠKA NAPRAVA				
FIGURA PRI ČETVORKI				NAMAZ, PREMAZ ANTON TRSTENJAK			NAJVIŠJI VZOR, IDEAL LOKAR, SONJA					
LASTNOST NENAPADLNEGA ČLOVEKA												
UTELEŠENJE BOGA VIŠNUJA V HINDUIZMU							LOČINA					

ADELUNG - nemški jezikoslovec (Johann Christoph); **RONKE** - letališče pri Trstu; **VELAR** - mehkonebnik;

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 1. avgusta, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Ime in priimek:

E-naslov ali naslov:

Iskano geslo:

SITULAE FESTIVAL

PRAZNIK

4. festival železnodobnega življenja
in kulinarike

29. junij 2019

NOVO MESTO | GLAVNI TRG

od 17.00 do 24.00

od 17.00 dalje

Tržnica – prikaz starodavnih obrti in izdelkov
Gostinska ponudba s pridihom železnodobne
kulinarike in napitkov

17.00 – 21.00

Železnodobna kuhinja – delavnica za odrasle
Preizkus spretnosti v streljanju z lokom
Delavnice za otroke

Lonček skuhaj

Izdelava miniaturnih situl

Izdelava usnjenih zapestnic

Poslikava obraza

18.00 – 20.00

Osrednji program s pozdravnim nagovorom in
predstavitvijo prazgodovinskega dogajanja – tržnica
z rokodelskimi izdelki, delavnice, glasba, ples, boji z
ročkami

20.00 – 21.00

Odrska uprizoritev z glasbo in plesom

21.00 – 24.00

Koncert skupine Beer Belly, ki izvaja tradicionalno
irsko, škotsko in keltsko glasbo

22.00

Stalna arheološka razstava v Dolenjskem muzeju
– vodstvo po situlskih spomenikih

V primeru slabega vremena prireditve odpade.

www.visitnovomesto.si
www.dolenjskimuzej.si